

MUSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 29 avqust 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 179 (6793) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Erməni tarixçi soyqırım iddialarını və "erməni böyükliyü" mifini darmadağın elədi

Filipp Ekozyants: "Ermənilər olmayan bir tarix icad edib öz virtual aləmlərində yaşayırlar..."

yazısı sah.9-də

Elçibəyin cənəzəsi ilə birgə Bakıya bir çanta pul gətirilibmiş

yazısı sah.5-də

Ağdaşın icra başçısı müavininin oğlu həbs olundu - avtoxulqanlığa görə

yazısı sah.2-də

Nazirlilik Ququşun ittihamlarına cavab verdi - rəsmi açıqlama

yazısı sah.3-də

Nazpərinin evini yağmalayanlar həbs edildi

yazısı sah.2-də

Sabiq nazirin əmisi oğlu həbsdən necə qurtuldu...

yazısı sah.6-də

Tərtərdə ermənidən aldığımız kənddə düşmən üçün göz dağı

yazısı sah.7-də

Qərb 400 min insanı öldürən Bəşər Əsədi bağışlayır - səbəb...

yazısı sah.10-də

Bank sektorunda böhran davam edir

yazısı sah.7-də

Bakıda tələbə faciəvi şəkildə öldü

yazısı sah.14-də

Qarabağda status-kvonun qorunması üçün daha bir cəhd

yazısı sah.11-də

Bakıdan başqa ölkəyə 29 avroya uçmaq mümkün olacaq

yazısı sah.12-də

Asim Mollazadə:

"Testlə bağlı qərarlar korrupsiya sistemini yenidən universitetlərə qaytarılmamalıdır"

yazısı sah.4-də

ƏRDOĞANIN BAKI VƏ TEHRANA KRİTİK SƏFƏRİ - ƏSAS HƏDƏF

Üç paytaxtin ortaqq "qırmızı xətt"i; Türkiyə, İran və Azərbaycan bölgə təhlükələrinə qarşı daha sinxron siyaset yürütmək zorundadır...

musavat.com
Toğrul İsmayılov

yazısı sah.8-də

"Dirçələn" Eldar Mahmudov "zon" dəki qudasına niyə yiyə durmur - Üç sensasiyon sebəb

Sabiq nazirin oğlunun biznesini genişləndirməsi xəbərindən sonra onun əmisi oğlu da məhkəmə zalından azadlığa buraxıldı; yaxın ətrafinin işləri qaydasına düşdüyü vaxtda Cahangir Hacıyev ən ağır şəraitli "zon"da əziyyət çəkir

yazısı sah.6-də

Tural Abbaslı:

"Meydan hərəkatından çıxan liderlərin hamısı etibardan düşüb"

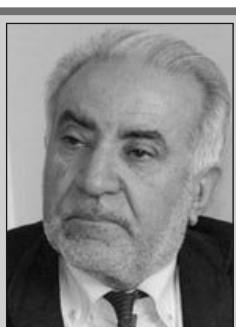
yazısı sah.5-də

Eyyub Hüseynov:

"İnfrastruktur o qədər köhnəlib ki, yaşış, cırkab suları içməli su xəttinə qarışır"

yazısı sah.13-də

Prezident Astarada yol tikintisində 8,5 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev Astara rayonunun Taxtənəkəran-Miki və Taxtənəkəran-Toradı avtomobil yollarının tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın xəbərinə görə, sərəncama əsasən, on iki min nəfər əhalinin yaşadığı 38 yaşlış məntəqəsini birləşdirən Taxtənəkəran-Miki və Taxtənəkəran-Toradı avtomobil yollarının tikintisinin başa çatdırılması meqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət bütçesinin dövlət əsası vasait qoyulmuş xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vasaitin 8,5 milyon (sekkiz milyon beş yüz min) mənəti "Azərvatoy" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə ayrılb.

Maliyyə Nazirliyinə göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək, Nazirlər Kabinetinə bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

AMEA-nın keçmiş şöbə müdürü dələduzluğa görə tutuldu

AMEA Fəlsəfə və hüquq İnsti-tutunun keçmiş şöbə müdürü, hüquq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Xəliq Əhmədzadənin həbs edilməsi ilə bağlı xəber yayılıb.

Musavat.com AFN.az-a istinadən məlumat verir ki, bu barədə AMEA-nın əməkdaşı Rüşan Rüşanzadə bildirib. Onun sözlərinə görə, X.Əhmədzadə dələduzluqda ittihəm olunur və onun barəsində Nəsimi Rayon Məhkəməsi tərfindən 4 aylıq həbs-qətimkən tədbiri seçilib.

Qurban bayramında geomaqnit qasırğası olacaq - xəbərdarlıq

"Həzirdə Güneşin görünən diskində 22 günəş ləkəsi müşahidə olunur. Bunlar 2 ləkə qrupunda birləşiblər. 2672 nömrəli ləkə qrupu böyük olsa da - Yer səthində hansısa tutqun şübhə ilə baxdıqda bu ləkə qrupunu adı gözələr dərman olar - güclü Güneş alışmalarını generasiya etməyə qadir deyil".

Bunu APA-ya açıqlamasında Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) N. Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının elmi işlər üzrə direktor müavini Elçin Babayev deyib.

O, Güneşin səthində böyük ölçüyə malik növbəti tac dəliyinin formalşadığını qeyd edib.

E. Babayevin sözlərinə görə, tac dəliyindən yüksək sürətli Güneş külüyə (yüklü zərreciklərdən ibarət plazma) öz başlanğıcını götürərək planetlərarası fəzaya, o cümlədən Yerə doğru yönəlmış olur. Direktor müavini vurğulayıb ki, tac dəliyindən "əsən" Güneş plazma külüyinin təsirlerinin 1-2 sentyabr tarixlərində Yerə çatması gözlənilir: "Həmin plazma külüyə Yer maqnetosferində həyəcanlaşma yaradacaq və nəticədə həttə zəif səviyyəli geomaqnit qasırğası da gözlənilir. Əslində burada qeyri-adı heç nə yoxdur. İl ərzində 2 dəfə - yaz və payız gecə-gündüz bərabərliyi nöqtələri ətrafında geomaqnit qasırğalarının intensivliyi və gücü artır, daha çox qütüb parıltıları müşahidə olunur".

E. Babayev vurğulayıb ki, sentyabrin 1-2-də müşahidə olunacaq budəfəki geomaqnit qasırğasının səbəbi bilavasitə Güneş alışması yox, tac dəliyindən başlanğıcını götürən Güneş plazma külüyə olacaq.

Onun sözlərinə görə, planetlərarası maqnit sahəsinin Z komponentinin istiqaməti cənubu göstərərsə, o zaman həyəcanlaşma daha da güclü olacaq: "Bu gün üçün geomaqnit həyəcanlaşmasını xarakterize edən əsas Kp indeksinin qiyməti 1-3 arasında dəyişir. Hesab edirik ki, sentyabrin 1-2-də bu qiymət qalxacaq. Kosmik havada sentyabrin əvvəlinədək stabil vəziyyətdə olacaq. Hazırda atmosfer təzyiqi də normaldır".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xəricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Türkmənistən səfiri XİN-ə çağırılacaqmı...

Hikmət Hacıyev: "Ermənistən bütün xarici siyaset fəaliyyəti tərəfimizdən çox dəqiqliklə və diqqətlə izlənilir"

Türkmənistən prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun ötən həftə Ermənistənə səfər etməsi Azərbaycan ictimaiyyətində nərazılıqla qarşılıb. İctimaiyyətin ayrı-ayrı əsaslılarının temsilçiləri Azərbaycanın ərazilərini işgal edən, hər gün Azərbaycana qarşı düşmənçiliyini davam etdirən işgalçi Ermənistəna bir türk dövlətinin başçısının rəsmi səfəre getmesini türk dünyasına xəyanet, eyni zamanda Azərbaycanla qardaşlığı arxadan vurulan zərbə kimi qiymətləndirirlər.

Ağdaşın icra başçısı müavininin oğlu həbs olundu

Ağustun 27-də, saat 00:35-də Ağdaş şəhər sakini, 1990-ci il təvəllüdü İlqar Həsənov idarə etdiyi və özüne məxsus olan "Infiniti FX35" markalı 90-ZM-111 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobilə Ağdaş şəhəri ərazisində hərəkətə olarkən idarəetməni itirərək məğazanın qarşısındaki soyuducu kameralara, daha sonra işıq direyinə və 5 sayılı orta məktəbin daş hasarına dəyməkələr nəqliyyat hadisəsi törədib.

Baş Prokurorluğunun müsavat.com-a bildirilər ki, hadisə ilə əlaqədar Ağdaş Rayon Polis Şöbəsinin Dövlət Yol Polis Bölməsinin apardığı arasdırma nəticəsində İ. Həsənov nəqliyyat vasitəsinə idarə etmək hüququna malik olsa da, avtomobili sərçəsə vəziyyətdə idarə etdiyi müəyyənləşib. Hadisə zamanı İ. Həsənov avtomobile tek olub və heç bir xəsərət almayıb.

Yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində ferdi sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan Şahin İbrahimova və "Mərkəzi Aran" Regional Enerji Təchizatı və Satışı İdarəsinin Ağdaş Elektrik Şəbəkəsinə maddi ziyan törədildiyindən İ. Həsənovun barəsində İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 333.3-cü (Nəqliyyat vasitəsinə idarə etmək hüququ olan şəxs tərəfindən nəqliyyat vasitəsinə alkoqoldan istifadə olunması nəticəsində sərçəsə vəziyyətdə idarə edilməsi, zərər çəkmiş şəxse maddi zərər vurdub) maddəsinə əsasən inzibati xəta haqqında protokol tərtib olunub.

Ağdaş Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə İ. Həsənov İnzibati Xətalar Məcəlləsinin qeyd edilən maddəsi ilə təqsirlər bilinib nəqliyyat vasitəsinə idarə etmək hüququ 2 il müddətində məhdudlaşdırılmış 30 gün müddətində inzibati həbs edilib.

Qeyd edək ki, İ. Həsənov Ağdaş Rayon İcra Həkimiyətinin müavini Əsgərən Həsənov oğludur.

Xərici İşlər Nazirliyinin mətbuatçı xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat" in sualına bele cavab verdi: "Şəslənen bu kimi fiqirlər barədə bir söz deyə bilmərəm. Onu deyə bilərəm ki, Azərbaycanla Türkmenistan arasında əlaqələr inkişaf edir. Türkmenistan prezidentinin avqustun 9-da Azərbaycana səfəri və iki ölkənin dövlət başşaları tərəfindən qəbul edilən birgə bayanatlarında ölkələrimiz arasında dostluq münasibətləri bir da-ha təsdiqini tapmış oldı".

"Türkmenistan prezidentinin Ermənistənə səfərini Azərbaycan Xərici İşlər Nazirliyindən dəvət edilməli və Azərbaycanın nərazılığı rəsmi şəkildə çatdırılmalıdır. Bəs Azərbaycan Xərici İşlər Nazirliyi məsələyə necə yanaşır, Türkmenistan səfərinin nazirliyində dəvət edilməsi gözlənilir?"

□ Etibar SEYİDAĞA

Nazpərinin evini yağmaların həbs edildi

Bakı və Sumqayıt şəhəri ərazisində 10-a yaxın dövlət müəssisi və özəl şirkətlərden silsilə seyf oğurluqları törlətməkdə şübhəli bilinən, əvvəller möhüm olumuş Rafiq Məmmədov, Qadi Əliyev, Rauf İbrahimov və Abşeron rayon sakini Amil Cavadov saxlanılıblar.

Katılılı İşlər Nazirliyinin mətbuatçı xidmətinin APA-ya verilən məlumatına görə, araşdırma zamanı bu şəxslərin Bakı və Sumqayıt şəhərlərində oğurladıqları seyflərdən külli miqdarda maddi vəsait götürüldükleri keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində məlum olub.

Gösterilən faktlara əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələr ilə cinayət işləri başlanılıb. Hazırda həmin işlər üzrə intənsiv istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Zərərəkənə külli miqdarda ziyan vurmaqla törədilən sonuncu belə oğurluq hadisələrindən biri Nərimanov rayonu ərazisində baş verib.

Avqustun 19-da naməlum şəxs və ya şəxslər Bakı şəhəri Nərimanov rayonunda yaşayan Nazpəri Dostəliyevanın mənzilinə aqarışmə üsulu ilə qanunsuz daxil olaraq içərisindən külli miqdarda qızıl-zinət əşyaları və pul olan demir seyfi oğurlayıblar.

Polis eməkdaşları tərəfindən isti izlərlə və yüksək peşəkarlıqla heyata keçirilən istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində qeyd edilən cinayət hadisəsinin Sumqayıt şəhər sakinləri əvvəller möhüm olumuş Ruslan Verdiyev, Yunis Hüseynli və Asif Həmidov tərəfindən törədildiyi müəyyən edilib.

Əməliyyat-istintaq tədbirlərinin davamı olaraq dəstə üzvlərindən R. Verdiyev, Y. Hüseynli və A. Həmidov saxlanılıblar. Dəstə üzvləri seyfin içində götürülen pulu və qızıl-zinət əşyaların satışından eldə olunan maddi vəsaiti öz aralarında bölübərlər.

Həminin müəyyən edilib ki, həmin şəxslər seyfi bir gün sonra Sumqayıt şəhəri ərazisindən keçən kanalda atıblar. Baxış zamanı seyf qeyd edilən həmin kanaldan aşkar olunaraq götürürlüb.

Əlavə tədbirlərlə dəstə üzvü A. Həmidovun avtomobilindən, Y. Hüseynli və R. Verdiyevin yaşadıqları üvanlardan narkotik vəsite olan heroin götürürlüb.

Qeyd edilən faktla bağlı Nərimanov RPİ-nin istintaq Şöbəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işləri başlanılıb.

Həzirdə cinayətin törədilməsində iştirak edən dəstənin digər üzvlərinin tutularaq istintaqa cəlb olunmaları, habelə maddi sübutların aşkar edilərək götürülməsi istiqamətində zəruri istintaq hərəkatları, eləcə də təxirəsalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Qənirə Ataşova ABŞ-a köcdü, dostlarını blok etdi...

Fəaliyyəti dayandırılmış ANS televiziya-sınnı qalmaqallı aparıcı Qənirə Ataşova Amerika Birləşmiş Ştatlarına (ABŞ) köçüb. Teleaparicinin ABŞ-a köcməsi işsə bu ölkədə təhsil almaması ilə bağlıdır. Bu barədə gununəsi.info saytı məlumat yayıb.

Məsələyə aydınlıq gətirmək üçün musavat.com-un əməkdaşı teleaparıcı ilə əlaqə saxlamağa çalışıb. Lakin Qənirə Ataşova əməkdaşımızın suallarını cavabsız qoyub. O da məlum olub ki, teleaparıcı ABŞ-a köçər-köçməz facebook sosial şəbəkəsindəki əksər dostlarını, xüsusən də journalistləri blok edib.

Katırladaq ki, ötən ilin oktyabrında İstanbuldan iş təklifi alan teleaparıcı ölkəni tərk etmək istəyərən Dövlət Sərhəd Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb və ona ölkədən çıxışına qadağa qoyulduğu bildirilərək, geri qaytarılmışdı. Buna səbəb isə Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində "Gülən işi" ilə əlaqədar cinayət işinin açılması olmuşdu. Qənirə Ataşova ölkədən çıxışına qoyulan məhdudiyyətin götürülməsi ilə bağlı ölkə rehberliyinə müraciət etmişdi. Eyni zamanda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəesi qarşısında ölkədən çıxışına qoyulan məhdudiyyətin götürülməsi ilə bağlı vəsatət qaldırılmışdı.

Xatırladaq ki, Q. Ataşova Türkiyədəki 15 iyul çevriliş cəhdinin zamanı bu olayın arxasında dayanan Fətullah Gülenin açıqlama almışdı. □ Xalidə GƏRAY

Azərbaycan əsilli İran müğənnisi Ququşun (Faiqə Atəşin) Azərbaycanın mədəniyyət və turizm naziri haqqında səsləndirdiyi ittihamları geniş müzakirələrə səbəb olub. Müğənni virtualaz.org saytına açıqlamasında bildirib ki, zamanında Bakıda konsert vermek isteyərkən Azərbaycan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin şəxsində ona rədd cavabı verilib və konsert qadağan olunub: "Tədbirin təşkilatçıları mənə bildirdilər ki, Azərbaycanın mədəniyyət naziri Bakıda konsertin keçirilməsinə icazə vermeyib, çünki mənim erməni milletinin nümayəndəsidir. Amma axı mən azərbaycanlıyam?! Bundan başqa, musiqi və yaradıcılıq - millətçilikdən üstündür! Mən hiddətlənmişəm!"

Həmçinin Ququşun Bakıda konsertinin təşəbbüskarları və təşkilatçıları müğənninin Bakıya baş çəkmək və Azərbaycanın paytaxtında böyük konsertle çıxış etmək arzusunda olduğunu bildiriblər.

Müğənninin ittihamları ilə bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi artıq bəyanat yayıb. **Bəyanatda** bildirilir: "Son günler bəzi kütləvi informasiya vasitələrində müğənni Ququşun (Faiqə Atəşin) Azərbaycanda konsertinin təşkil olunmasına icazə verilməsi ilə bağlı sensasiya xarakterli məlumatlar yer alıb. Mətbuatda yazılınlarda əlaqədar bildiririk ki, müğənninin Azərbaycanda konsertinin təşkil olunması ilə bağlı nazirliyə müraciət daxil olmayışdır. İlk növbədə onu qeyd etmək isteyirik ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, mərkəzi icra hakimiyəti orqanı olaraq ölkəmizdə kommersiya məqsədilə keçirilən kon-

sert proqramlarının təşkilatçısı qismində çıxış etmir.

Bu cür kommersiya məqsədli, yerli və xarici müğənnilərin iştirakı ilə konsert proqramları ölkəmizin müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq özəl qurumlar və prodüser mərkəzləri tərəfindən təşkil oluna bilər. Buna misal olaraq, son illər paytaxt Bakıda, eləcə də bir sıra şəhər və rayonlарımızda xarici populyar müğənnilərin konsert proqramlarının keçirilməsini nümunə kimi göstərə bilərik. Ölkəmizdə öz tamaşaçı auditoriyası olan istənilən ehnəbi müğənninin də konsertinin təşkil olunmasına nazirlik olaraq hörmətlə yanaşıq.

Eyni zamanda diqqətə çatdırırıq ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin strukturuna daxil olan və daxil olmayan konsert salonlarında tədbirlərin təşkili həmin müəssisə və prodüser mərkəzləri arasında bağlanılmış mü-

Nazirlik Ququşun ittihamlarında cavab verdi - rəsmi açıqlama

Müğənni Bakıya gələ bilmədiyi üçün nazirliyi günahlandırdı, qarsı tərəf isə...

qavılıq əsasında müvafiq vergi, icarə və digər təşkilati xərclər ödənilməklə həyata keçirilir. Bunun üçün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyin-

dən rəsmi icazə alınması tələb olunmur.

Qeyd edək ki, nazirlik tərəfindən Azərbaycan mədəniyyətinin, milli irlisinin ölkə da-

xılındə, eləcə də xaricdə tanıdılması və təbliğ edilməsi məqsədilə dövlət ehəmiyyətli tədbirlər, konsertlər təşkil olunur.

Bəzi kütləvi informasiya vasitələrinə sensasiya xatirine dövlətlerarası münasibətlərə xələl gətirəcək addimlardan çəkinməyi, peşəkar jurnalistika prinsiplərindən uzaqlaşmağı tövsiyə edirik".

Xatırladaq ki, 2011-ci ildə Ququş Bakıda konsert proqramı ilə çıxış etməli idi. Lakin son anda konsert təxire salınmışdı. Yayılan şayiələrə görə, sənətçinin erməni sevgilisi (əri) onu bu səfərdən çəkindi. Həmin ərefədə ifaçının Azərbaycana qastrol səfərinin təşkilatçılığı ilə məşğul

olan İran vətəndaşı, tebrizli Salman Pişnamaz bildirmişdi ki, Ququşun erməni sevgilisi özünün gedə bilmədiyi heç bir səfərə müğənnini buraxmır.

Diger iddialara görə isə sənətçi əvvəlcədən Ermənistana səfər edəcəyini planlaşdırıldığı üçün bu güne qədər ölkəmizə gəlmekdə terəddüb edir. Onun ansamblında müsiqicilərin böyük yüksəlyiyyətinin erməni olduğu da bildirilir.

Onu da xatırladaq ki, Ququş 31 avqust tarixində Ermənistanda, 3 sentyabr tarixində isə Tiflisdə konsert verəcək. Onun Cənubi Qafqaz turunda Azərbaycanın adının olmaması ölkəmizdə böyük etirazla qarşılıarı.

□ Xalidə GƏRAY

Çexiyada öldürülen azərbaycanlı biznesmenin qətl müəmmə olaraq qalır

Rəşad Qafarovun ölümündən iki ay ötsə də, onun qatilinin izinə belə düşülməyib

Bizneslə məşğul olduğu Çexiya paytaxtı Praqada iyunun 30-da öz avtomobilində ölü tapılan azərbaycanlı iş adamı, "TERN Transport & Trading CZ" şirkətinin baş direktoru Rəşad Qafarovun ölümünün üstü açılmaq bilmir. Aldığımız məlumatə görə, iş üzrə istintaq tədbirlərinin çox long getməsi mərhumun yaxınlarının narazılığına səbəb olub. Onlar Azərbaycanın Çexiyadakı səfirliyinə də bu haqda bildiriblər.

R.Qafarov "TERN Transport & Trading CZ" şirkəti ilə yanaşı, "TERN Transport & Trading AZ" şirkətinin də sahibi olub. Birinci şirkət əsasən Avropa ərazisində beynəlxalq yükdaşımaları, ikincisi isə Azərbaycan yerli və beynəlxalq yükdaşımaları həyata keçirməkdədir.

Rəşad Qafarovun ölümündən sonra onun Azərbaycan-dakı şirkətində müavini olan Mübariz Süleymanov "Yeni Mütəşəkkir" açıqlamasında de-mişdi ki, mərhumun düşməni olmayıb. 10 ilə yaxın Çexiyada yaşayış R.Qafarov orada ki-

minləsə problem yaşamayıb. Şirkəti beynəlxalq yükdaşımaları ilə məşğul olub, İngiltərədən Çexiyaya, Çexiyadan İtaliyaya, Azərbaycana və digər ölkələrə yükler daşıyıb.

"Qətl şəxsi münasibətlər zəminində baş verə bilərdim" sualına isə M.Süleymanov belə bir cavab vermişdi.

Sitat: "Rəşad ibadət əhli idi, gözəl insan idi. Onun ölümü hamimizi sarsıdıb. Onun kimse ilə problemi olmayıb. Yaxşı ailəsi, övladları vardi".

M.Süleymanov R.Qafarovun beynəlxalq yükdaşımalar

və logistika biznesində Azərbaycanın Praqadakı səfiri Fərid Şəfiyevlə ortaq olması haqda bunları deyib: "Rəşad həmin şirkəti sıfırdan özü yaratmışdı. Kimsə ilə şərkiyyi yox idi. Şirkəti özü yaradıb, özü də idarə edirdi. Heç bir problem də yox idi. Bu iş dəhşətdir ki, başımıza gəlib".

"Onun Azərbaycanda kimlərlə problemləri vardımı" sualına M.Süleymanovun cavabı belədir: "Bu, "sifarişli ölümdür" deye bilmərim. Ona 5 biçaq vurulub. Hazırda istintaq bu məsələni

araşdırır ki, ona həmin xəsərətləri maşında yanında oyluşan şəxs yetirib, yoxsa hadisə maşından kənarda olub. Mən özlüyümdə belə düşüñürəm ki, biçaqlanma maşından kənarda olub. Sonra Rəşad maşına minib ki, özünü xəstəxanaya çatdırınsın, çatdırıra bilməyib. Hadise Argen-tinskaya deyilən bir küçə var, ona yaxın yerde olub. Belə düşünürəm ki, ne olubsa küçə mübahisəsi zəminində olub. Bildiyim budur. Oraların küçələri Bakıda kimi deyil. Hər addımbaşı hər küçəde kameralar yoxdur. Avropa şəhərlərində kameralar ancaq yolayıcılarında, dördyolillarda, bəzi yerlərdədir. Bu da işin üstünün tezliklə açılmasını əngelləyir. Çexiya polisi bu iş üzərində işləyir. Yüksek səviyyədə tapşırıq var. Gözləyirik ki, orada nə baş verdiyi aydınlaşın, görək bu nə məsəldir".

Qeyd edək ki, biznesmen Rəşad Qafarov öldürüləmdən bir neçə saat əvvəl həyat yoldaşına deyib ki, işlə bağlı görüşə gedir. Rəşad Qafarov hadisədən bir neçə saat əvvəl onu görüşə çağırın şəxsə dənmişib, bu zaman onun danişığındə hər hansı həyəcan, narahatlıq müşahidə olunmayıb. Çexiya polisi biznesmenlə dənışan həmin şəxsin kimliyini dəqiqləşdirib-dəqiqləşdirməsi də bilinmir. Ailəni narazı salan da belə məqamlardır.

R.Qafarov iyunun 29-da öldürülüb, meyiti maşınınında ertəsi gün tapılıb. Rəşad Qafarov Çexiyada və Azərbaycanda öz sahəsində kifayət qədər

tanınmış biznesmen olub. O, hazırda fəaliyyətini dayandırılmış Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin məzunudur, bundan əvvəl "Panalpina" beynəlxalq loqistika şirkətinin regional nümayəndəliyində işləyib. Sonuncu vəzifəsi "TERN Transport & Trading CZ" şirkətinin baş direktoru vəzifəsi idi. Çexiyanın şirkətləreyestrində yer alan məlumatə görə bu şirkətin səhmdarları Rəşad Qafarov və Dilara Qafarovadır. "TERN Transport & Trading" şirkətinin saytında göstərilənlərə əsasən bu şirkət 2008-ci ildə yaradılıb, havva, dəniz, dəmiryolları və avtomobil daşımaları ilə loqistik xidmətlərin tam kompleksini təklif edir. Şirkətin ilk yükdaşma marşrutu Azərbaycan-

dan olsa da o, tezliklə fəaliyyətini genişləndirib, Çexiya, Böyük Britaniya, ABŞ, Birləşmiş Əmərlikləri, Rusiya və Türkiyədə filiallar şəbəkələri, anbarlar yaradıb. Şirkət hazırlada Avropanın avtomobil nəqliyyatı ilə yüksəlmələr sahəsində liderlərindən biridir. Saytda göstərilir ki, şirkət dünən istenilən nöqtəsindən istenilən başqa nöqtəsinə yüksələr çatdırmağa hazırlıdır. Yüksəlməldən əlavə şirkət yüksələr qısa və uzunmüddətli saxlanılması, yüksələrin idarə edilməsini, gömrük xidmətlərini, sigorta və digər məsələləri də həll edir. R.Qafarovun cənazəsi Çexiyadan Azərbaycana gətirilərək Bilgə qəbiristanlığında torpağı təpşirilib.

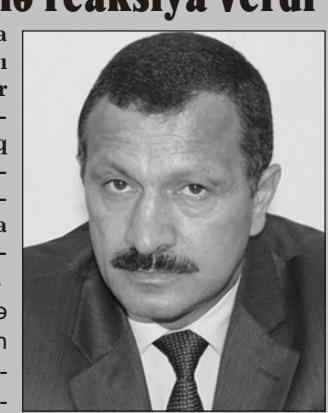
□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Tofiq Yaqublu ABŞ-a birdəfəlik getməsi xəbərinə reaksiya verdi

Iyunun əvvəlindən ABŞ-a gedən Mütəşəkkir Partiyası başqanının müavini, yazar Tofiq Yaqublu hələ də paytaxt Vaşinqtondadır. Tofiq Yaqublu okeanın o təyin işgüzar səfər getdiyini açıqlamışdı. ABŞ səfərindən iki aya yaxın vaxt keçəsə də Tofiq Yaqublu hələ vətənə dönməyib.

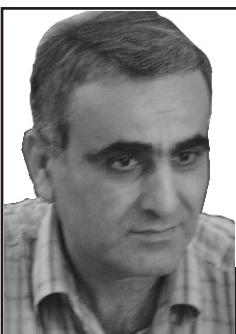
Dünen Tofiq Yaqublu ilə əlaqə saxlayıb "Amerikan geri dönməyi düşünürsünüz mü? Sizi mühacir hesab etmək olarmı artıq?" suallarını ünvanlaşdırıb. Cavabında bildirdi ki, səfəri müvəqqəti və mühacirətə getməyib: "Nə mühabir? Elə şey yoxdur. Bir azdan qayıdırám".

Tofiq Yaqublu ABŞ-da soydaşlarımızla görüşdüyü, vəziyyətinin normal olduğunu bildirdi. Azərbaycana qayıdağı gün barədə isə dəqiq nə isə demədi.

Tofiq Yaqublu

□ E.SEYİDAĞA

Şefferi Azərbaycan əsgəri sonuncu vasitəçi edəcək!

Zahid SƏFƏROĞLU
zsfafaroglu@gmail.com

ABS

Minsk Qrupuna Allah bilir, sayca neçənci həmsədrini təyin elədi. İndi də Endrū Şefferin adını bir müddət əzbərleyib yadda saxlamalı olacaq.

Futbol dilində yazsaq, Şefferin neçə nömrə geyinəcəyi hələlik bilinmir. Bir şey bilinir ki, Vaşinqton Qarabağ konflikti ilə nə edəcəyini bilmir. Demək, Şeffer də sonuncu olmaya bilər.

Onun sonuncu həmsədr olmasının iki yolu var: ya Azərbaycan Ordusu işgalçıyla qəti sözünü deyib onu öz yuvasına kimi qovmalıdır və vasitəçilər daha ehtiyac qalmamalıdır, ya da ABŞ vasitəçilərini deyil, konflikte yanaşma tərzini dəyişməlidir.

Hər halda, indiyədək işləmiş amerikalı diplomatların həmisi peşəkar diplomatlar olub, Şefferdən heç də geri qalmayıb. Amma çifdayda? "Yük" bu günədək öz köhnə yerindədir.

Hərçənd bundan qabaqkı səfir-həmsədr Riçard Hoqland öz xəlefİ, 25 ilin diplomatı Şefferi yaman tərifleyi. Onu "parlaq, bacarıqlı və təcrübəli" diplomat adlandırdı.

Yeri gəlmişkən, Endrū Şefferin bioqrafiyasında bir neçə detal diqqət çekir: "Münaqişələrin hellində praktik təcrübəyə malikdir. Bütün peşəkar fəaliyyəti boyu insan haqlarını, əsl-xüsusi qadın haqlarını müdafiə edib, milli və başqa azlıqlarla bağlı məsələlərə xüsusi önem verib".

"Milli azlıqlara önem..." - görəsən, bu, cənab Şefferin erməni separatçılarının iddialarına qarşı daha həssas olacağının xəberçisi deyil ki?

Hoqland onu da deyib ki, təzə amerikalı həmsədr Qarabağ konflikti haqda dolğun informasiyaya malikdir. "Biz dəfərlər görüşüb müzakirələr aparmışq. Mənim 8 ayda qazandığım informasiyaların hamısı onda var. Odur ki, bazar ertəsində işə başlaya bilər" - sabiq həmsədr xəlefinə inamlı şəkildə bildirib.

Bundan az önce isə o, münaqişənin hellinə dair sələfi Ceyms Uorlikin vaxtıla səsləndirdiyi həll prinsiplərini bəyan edib. Onları sayı 6-dir və ictimaiyyətə bəlliidir. Hoqland xüsusi qeyd edib ki, həmin 6 prinsipdən heç biri digərindən üstün tutulmamalıdır.

Amma çətin ki, bu da çıxış yolu ola. Çünkü Qarabağ konfliktinin həlli üçün 6 yox, cəmi 1 prinsip lazımdır - erməni işğalı ilə bağlı prinsip: Azərbaycanın beynəlxalq hüquqla təsbit edilmiş və tanınmış ərazi bütövlüyü və suverenliyinin təmin olunması məsəlesi. Nə qədər bu açar prinsipdən kənara çıxılacaq, bir o qədər ixtilafın həlli elçatmaz olacaq.

Necə olur ki, ərazisinin bir hissəsi işğal edilmiş Gürcüstan, Ukraynaya, Moldovaya münasibətə ABŞ, Qərb mehz bu cür yanaşma sərgiləyir Azərbaycana gələndə isə əsas prinsipin böyrüne daha 5-ni qoşur, "qarşılıqlı razılıq əsasında və tərəflər üçün məcburi xarakter daşıyacaq referandum"dan danışırlar.

İkili standart beləcə göz deşir. Bəs Azərbaycan referendum prinsipini rədd eləsə, onda necə? Bize qarşı sanksiya-larmı tətbiq ediləcək - işğalçı Ermənistan dura-dura?!

Hərçənd rəsmi Bakı referendumla bağlı "qarşılıqlı razılıq" şərtində yararlanmaqla ondan imtina edə, yaxud onu bloklaya bilər - eger erməni tərəfi separatçı rejimin müstəqilliyində təkid edərsə...

Lakin istənilən halda bu, Gürcüstanın, Ukraynanın, Moldovanın ərazi bütövlüğünü yanaşma qədər ədalətli deyil, səyilməz. Azərbaycan dövlətinin əsas işi də əslində bu ədalətsizliyə aradan qaldırmaq, BMT TŞ-nin Qarabağa dair məlum qətnamələrinin ruhunun yekun həll variantında əksini tapmasına nail olmaqdır...

*****

XXI əsrde işğalçı ilə işğalçı kimi davranımlıdır. Nece ki, Rusiya münasibətdə bu prinsipiallı bütönlüklə ciddiliyi ilə or tadadır. "Qarabağ münaqişəsi fərqli münaqişədir" demək isə işğala haqq qazandırmaq deməkdir, beynəlxalq hüquqa münasibətdə prinsipsizlik deməkdir, nəhayət, beynəlxalq hüququ çeynemək deməkdir.

Bələ getse, təzə həmsədr Endrū Şefferi məhz Azərbaycan əsgəri sonuncu vasitəçi edəcək! Hər neçə olmasa, Qarabağ məsəlesi üçün Şefferin həmsədrliyinə təsadüf edəcək kritik illər artıq başlayıb...

A zərbaycanda 26 ildir tətbiq edilən, ali məktəblərə qəbul imtahanlarınn test üsulu ilə keçiriləcək. İkinci il sonra ləğv ediləcəyi ilə bağlı xəber ictimaiyyətin geniş müzakirəsinə səbəb oldu. Əksəriyyət buna qarşıdır, amma bəzi şəxslər bildirdilər ki, həqiqətən də artıq test üsulunun ləğv edilmə vaxtı çatıb.

Cüntki hazırkı dövrə test imtahanları abituriyentlərin nitq, yazı qabiliyyətlərinin inkişafına mane olduğu iddia edilir. Bir qisim şəxslər isə bu xəberi etirazla qarşılıyib, test üsulunun ləğv edilməsinin korupsiyaya yol açacağıını bildirdilər. Lakin bir məqam da var ki, hələlik test üsulunun yerinə hansı modelin tətbiq olunacağı bilinmir. Dövlət İmtahan Mərkəzi Direktorlar Şu-

Test Üsulunun ləğvi siyasi qərardırımlı...

yirlər ki, yeni sistem tətbiq olunacaq. Biz çox istərdik ki, yeni sistem sovet dönəmindəki kimli korrupsiya sisteminin bərpası olmasın. Prosesi diqqətə izləyəcəyik. Yeni variantlara tanış olduğandan sonra əsaslı fikirlərimizi söyləyəcəyik. Siyasi qərar məsələsinə gəlince isə mənə elə gelir ki, burada səhbət hakimiyətdən getmir. Səhbət ilk növbədə beynəlxalq təcrübədən gedə bilər ve

il sonra baş verəcək. Bu ilki məzmunlar yeni programla orta məktəbi bitirirlər. Programın məzmununda isə həm bilik var, həm də abituriyentlərin 11 il ərzində qazandıqları bacarıqların qiymətləndirilməsindən səhbət gedir. Buna görə də qəbul imtahanlarında yenilik labüddür. Düşünürəm ki, bunu testi ləğv edərək həyata keçirmək qeyri-mümkündür. Cüntki çevrəmizə ba-

Asım Mollazadə: "Səhbət beynəlxalq təcrübədən gedə bilər; çox istərdik ki, qərarlar korrupsiya sistemini yenidən universitetlərə qaytarmasın"

Məlahət Mürşüdülu: "Dəyişiklik sualların məzmununda olmalıdır. Forma isə dəyişməməlidir"

rasının sədri Məleykə Abbaszadə bu barədə açıqlamasında bildirib ki, yeni modellər düşünlüb: "Dəyişiklikləri, qərarlaşdırıcıımız modeli sentyabr ayında ictimaiyyətə təqdim etməyi düşünürük. Hazırda ekspert və mütəxəssisler bu istiqamətdə işləri davam etdirir".

Məlum olduğu kimi, Azərbaycanda ali məktəblərə qəbul imtahanlarında ilk dəfə test üsulunun tətbiqi AXC həkimiyəti dövründən başlayıb. Cəbhə həkimiyətinin müxtəlif nöqsanları barəsində danışılsada, hətta bu həkimiyəti tənqid edən şəxslər belə test üsulunun getirilməsini müsbət dəyərləndirirlər. Bu baxımdan, belə iddia da var ki, test üsulunun ləğv edilməsi siyasi qərardır və məhz cəbhə həkimiyəti ilə eləqəli olduğu üçün bu model ləğv edilir.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danişan Milli Məclisin Elm və Təhsil komitəsinin üzvü, deputat Asım Mollazadə bildirib ki, burada səhbət

biz çox istərdik ki, istənilən qərarlar korrupsiya sistemini yenidən universitetlərə qaytarmasın".

Məsələ ilə bağlı təhsil üzrə ekspert Məlahət Mürşüdülu də qəzetimizə bildirib ki, müzakirələr vaxtından əvvəl aparılır: "Məleykə xanımın müsahibələrini mən də oxumuşam və orada açıq şəkildə testin ləğv ediləcəyi söylənilmir. Sadəcə olaraq, deyir ki, 2 il sonra yeni bir metodla qəbul imtahanı keçiriləcək. Bu yeni metod nədir və onun neçə olacağı ilə bağlı isə bir ay sonra açıqlama veriləcək. Testin ləğv edilməsi söylənilmir. Sosial şəbəkələrdən gedən müzakirələri vaxtından əvvəl gedən müzakirə adlanıram. Mən də Dövlət İmtahan Mərkəzi yanında ictimai Şuranın üzvüyəm. Hələ ki biz toplanmamışq. Sentyabrın əvvəllerində yəqin ki, görüşümüz olacaq və bu barədə danışacaq. Bir məsələ də var ki, köhnə qayda ilə şagirdlərin ancaq biliyi qiymətləndirilər. Orta məktəblərdə də kürakulumu tam olaraq kecid iki

xarsaq, elə Türkiyənin özündə də şagirdin bilik və bacarığı testlərle yoxlanılır. Ona görə də hesab edirəm ki, dəyişiklik sualların məzmununda olmalıdır. Forma isə dəyişməməlidir. Bunu korrupsiya, köhnə formaya qayışdır ki mi adlandırılanlar da var. Haqq verirəm ki, bu qorxu var. Ancaq hesab edirəm ki, yeni qaydada heç bir halda testin ləğvindən səhbət getməməlidir. Sadəcə olaraq, test suallarının məzmununda müəyyən dəyişiklik olmalıdır. Abituriyentlərə elə suallar verilməlidir ki, həm onların bilikləri, həm də bacarıqları qiymətləndirilsin. Ona görə də məzmun baxımından dəyişikliklərin olması vacibdir. Düşünürəm ki, forma baxımından dəyişiklik olmayıcaq".

Ekspert universitetlərə qəbul zamanı yaşanan digər problemlərə də toxunub: "Hazırda bizdə bütün universitetlər Bolonya sisteminə keçib. Bu prosesin özü tələbələrə çox geniş imkanlar açır. Onlar həm tam məkməl bilik qazana bilirlər,

gənclərlə aparılan iş təessüf ki, yüksək seviyyədə deyil. Buna görə də bəzən görürük ki, abituriyent deyir, məsələn, hüquqşunas olacaq. Gedir qəbul olur, ancaq programı yerine yetirməyə gücü çatır. Nəticədə o, ikinci, üçüncü kursda başa düşür ki, onun bu ixtisasa heç həvəsi belə yoxdur. Valideynlər özləri də uşaqlarının imkanlarını qiymətləndirə bilmirlər. Nəticədə isə onları düzgün istiqamətləndirmirlər. Valideyn öz arzularına uyğun olaraq uşaqları yönləndirir ki, bu da çox zaman məcburi halda olur. Tələbə artıq müəyyən kursdan sonra imkanlarını qiymətləndirəndə yanlış seçim etdiyini anlayır. O zaman isə gec olur. Bax qəbulda bu məsələlərə de diqqət etmək lazımdır. İnsanlar var ki, ikinci kursdan çıxbı, öz istədiyi ixtisasın dalınca xarici ölkəyə üz tutur. Burada psixoloqların da rolu lazımdır. 16 yaşlı abituriyentlərə öz imkanlarını qiymətləndirmələri üçün yaradımlı olmalıdır".

□ Əli RƏS

Son 17 ildə Azərbaycan müxalifətinin lider problemi yaşıdığı göz önündədir. Xüsusilə mərhum prezident Əbülfəz Elçibeyin ölümündən sonra bu məsələ daim aktual olub. Onun kimi birləşdirici bir siyasetçinin olmasına daim ehtiyac duyulur və bu tipli bir şəxsin Elçibeyin davamçıları sırasından çıxmaması suallar doğurur.

Sabiq baş nazir müxalifət dəki liderlərsizliyi etiraf etdi - reaksiyalar

Hazırda ölkə müxalifətinin liderlərinin tam əksəriyəti zamanında Elçibey komandasının üzvü olublar, inđinin özündə də hər birinin rəhbərlik etdiyi siyasi təşkilatlar mövcuddur ki, bu təşkilatlar demokratik düşərgənin əsasını təşkil edirlər. Artıq uzun illər müxalif camiədə təmsil olunan liderlər də belə bir problem yaşadıqlarını açıq şəkildə etiraf edirlər. "Yeni Müsavat"ın ötən sayalarının birində geniş müsahibəsi gedən sabiq baş nazir, Azərbaycan Xalq Partiyasının lideri Pənah Hüseyn də bu məsələni dile getirmiş, demokratik düşərgənin liderlərsizliyə əziyyət çəkdiyini, bu problemin həlli yollarını tapmağın vacibliyini vurğulmuşdu.

Çoxları düşünür ki, müxalif liderlərin şəxsi ambisiyaları, bir-birilərinə güzəşte getməmələri, eləcə də onların bəziləri arasında olan soyuq münasibət bu problemi ortaya çıxırdı.

AĞ Partiya başçısı Tural Abbaslı hesab edir ki, indiki şəraitdə lider axtarmaq faydasızdır: "Düşünürəm ki, müxalifətdən lider axtarışı indiki zamanda faydasız fəaliyyətdir. Doğrudur ki, Əbülfəz Elçibeyin vəfatından sonra müxalifəti öz ətrafında birləşdirə biləcek lider olmadı. Buna həm liderliyə iddialılarının şəxsi keyfiyyətləri imkan vermədi, həm də digər müxalifət təmsilçilərinin ego və ambisiyaları mane oldu. Ancaq mən yenə də o fikirdəyəm ki, müxalifətin bugünkü vəziyyəti onun birləşdirici lider çatışmazlığından irəli gəlmir. Əgər indiki hakimiyətin dönməmində keçirilmiş bütün seçkiləri diqqətlə nəzərdən keçirsek görərik ki, müxalifət hamısında demək olar ki, birgə mübarizə aparıb və həmin dönmənin özünü müxalif lideri olub. Düşünü-

Tural Abbaslı:
"Meydan hərəkatından çıxan liderlərin hamısı xalqın etibarından düşüblər"

lərsə, demək ki, bundan sonra da çətin taparlar. Nəinki öz aralarında ortaq dil tapıb və hid lider seçə bilmirlər, hətta 25 il əvvəl hakimiyətdə oludular zamanı başlatdıqları düşməncilikləri və intriqaları

Əger hörmətli Pənah Hüseyn Elçibeyin dönməni nəzərdə tutursa, o haqlıdır. Zaman keçdikcə, Elçibeyin birləşdirici və ümmükləşdirici missiyası daha qabarıq görünməyə başlayıb. Mən ele

Əli Əliyev:
"Aramızda növbəti dönəmin lideri yaşayır"

böyük həvəslə davam etdirirlər. Elçibeyin vəfatından sonra bəzilərinə elə gəldi ki, onlar bütün etiraz elektoratını öz ətraflarında rahatlıqla topalaya biləcəklər. Ancaq göründüyü kimi, nəinki topalaya bilmədilər, tam əksinə, Elçibeydən qalmış elektoratı da darmadağın etdilər. Ümumiyyətlə isə lider axtarışını ənənəvi müxalifətin gündəmdə qalmaq üçün istifadə edə biləcəyi son faydasız cəhd kimi qiymətləndirirəm".

Vətəndaş və İnkışaf Partiyasının sədri Əli Əliyev P. Hüseynin dediklərində həqiqətlərin çox olduğunu bildirdi: "Hörmətli Pənah bəy dediklərində haqlıdır. Həqiqətən də Azərbaycan müxalifətində bu gün pramidal struktur mövcud deyil. Başqa sözlə, müxalif düşərgenin və narazı elektoratın esas hissəsinə "qanadı altına" alan şəxsiyyət mövcud deyil. Bu acı reallıq, ilk baxışda subyekt məhiyyəti daşıyır. Pənah Hüseyn Azərbaycan siyasetində nadir şəxslərdir ki, onun siyasi təcrübəsi nəzəri biliklərə istinad edir. Belə təcrübəli şəxsin hadisəyə səthi qiymət verməsi ilə razılışa bilmərim.

□ Cavansir ABBASLI

Əbülfəz Elçibeyin cənazəsi ilə Bakıya bir çanta pul gəlibmiş

Mirmahmud Mirəlioğlu: "Bakıda çanta Əbülfəz bəyin cənazəsini aparan maşına qoyuldu..."

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu jurnalist Əvəz Zeynalliya müsahibəsində eks-prezident Əbülfəz Elçibeyin vəfati ilə bağlı maraqlı açıqlamalar verib. Elçibey Türkiyədə müalicə olunan zaman 23 gün onun yanında olmuş Mirmahmud Mirəlioğlu deyib ki, mərhum liderə hələ sağkən xəstəxanada bir çanta pul göndərilmiş. Pulun konkret kim tərəfindən göndərildiyini açıqlamayan M. Mirəlioğlunun dolayısı ilə səsləndirdiyi fikirlərdən belə qənaətə gəlinir ki, pulları Türkiyə siyasetində tanılmış milliyətçi siyasetçilər veriblərmiş. Əbülfəz Elçibey isə pulları götürmək istəmirmiş, uzun-uzadı get-gəldən sonra M. Mirəlioğlu Elçibeyi razi salıb: "O çantam qəbul edənə qədər Əbülfəz bəylə bizim aramızda çox mübahisə oldu. Mən başqa otaqda idim. Çanta getdi-gəldi. Bəy israr edirdi ki, pul teşkilatın olmalıdır. Mən də dedim ki, təşkilat tanınan var? Türkiyə Cümhuriyyətində Elçibeyi tanıırlar. Bunu da sizə verirlər borclarınızı bağlamaq üçün, siz də qəbul etmirsiniz, amma mən borcların bağlanması üçün qəbul edirəm. Belə də oldu".

Bir çanta pulun mərhum eks-prezidentə nə üçün verildiyi barədə isə M. Mirəlioğlu qeyd edib ki, Əbülfəz Elçibeyin həm Bakıda aldığı evə, həm də digər məsələlərə görə xeyli borcu var imiş. Türkiyədəki dostları bunu biləndə həmin borcları ödəmək üçün o pulları veriblər.

Əbülfəz Elçibeyin vəfatından sonra bir çanta pulun taleyinin necə olduğunu gəlincə, M. Mirəlioğlu bildirib ki, pullar Əbülfəz bəyin cənazəsi ilə birlikdə Bakıya gətirilib: "Bir şeyi ilk dəfə deyirəm-borcun qapanması üçün verilən pulu cənazaçı gətirəndə mən getirmişəm, hamı da şoka düşüb. Elçibeyin cənazəsini müşayiət edirdi millət vəkilləri, nazirlər, Türkiyə prezidentinin xüsusi bir nümayəndəsi. Təyyarə də hərbi təyyarə idi. Mən cənaze kəfənləndən sonra və təyyarəyə qaldırılmaq üzrə olan zaman demişəm ki, 8-ci mərtəbədə 3 çanta var, çantanın biri mənim, ikisi Bəyindir. Məəttəl qaldılar ki, bəs sən çantanı aparmamışan, dedim, mən "Susurluq" düzəltmeli idim? Çantanı mən niyə aparmalı idim ki? Türkiyədə çanta sizindir. Azərbaycan torpağında çanta mənimdir. Həmin şəxslər mənim mövqeyimi hörmətlə qarşılardılar və çantanı cənaze ilə birlikdə təyyarəyə qoydular.

Azərbaycana düşəndə hava limanında bizi qarşılıyanlar sırasında defn komissiyasının üzvü, o zamanki spiker Murtuz Ələsgərov da var idi. Bize dedi ki, Allah rəhmət eləsin, başınız sağ olsun, Allah hamiya səbir versin və onu da dedi ki, nə lazımdır, deyin. Dedim ki, burada Bəyin çantası var. Murtuz Ələsgərov dedi ki, qoyun maşına. Çanta Bəyin cənazəsini aparan maşına qoyuldu. Sonra çanta Almurada (Əbülfəz Elçibeyin qardaşı Almurad Əliyev) təqdim olundu. Borclar bağlandı və məsələ də onuna bitdi".

Əbülfəz Elçibeyin kürəkəni və silahdaşı Aqil Səmədbəyli Mirmahmud Mirəlioğlunun açıqladığı məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarına belə cavab verib: "O dövrə mən pul məsələsindən uzaq durdum. O məsələ Almurad ağa ilə Mirmahmud ağa arasında olub. Ayrıntıları ilə heç maraqlanmadım".

Almurad Əliyevdən isə məsələyə münasibət almaq mümkün olmadı.

□ E.SEVİDAĞA

Bu ilin iyununda 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülen Azərbaycan Beynəlxalq Bankı İdara Heyətinin sabiq sədri Cahangir Haciyevin ağır şəraitdə saxlanılması barədə yazılmışdır.

Xəbərdə deyildirdi ki, olduqca ağır şəraitlər olan bu müəssisədə sağlam və normal qayda-da yaşamaq yalnız imkanlı mehbuslara nəsib olsa da, Cahangir Haciyev nədənsə, bundan da məhrum edilib. Qeyd edək ki, daş karxanaları ilə ehtələnən, yolsuzluğunu, yayda su, qışda isitmə sistemi problemi olan müəssisəyə göndərilənlər faktiki olaraq cəza müddətində işgəncələrlə üz-üzə qalırlar.

Vəkili Aqil Layıcov "Yeni Mütəvəkkil" açıqlamasında de-mişi ki, C.Haciyevin səhhətində çox ciddi problemlər var. "13 sayılı sağlam adam nəfəs almağa çətinlik çəkir. İsti, bir tərəfdən də daş karxanalarından gəyə qalxan toz-toz-naq nəfəs almanın kəskin çətinləşdirir. Cahangir Haciyev Ha-simot sindromundan əziyyət çəkir. Havasızlıq onun üreyindəki problemin dərinleşməsini səbəb olub. Kəskin çəki itirib".

Gununsesi.info saytının yayınladığı son məlumatata görə, sabiq bank rəhbərinin tibb məntəqəsində ayrıca otaqda qalması üçün müraciəti təmin olunmayıb. C.Haciyev müəssisədə təmir-bərpa işləri üçün müəyyən

vesait ayırmışa da hazır olduğunu və edib. O, başqa məhkumlarla birlikdə 180 nəfərlik "barak"da qalır. Bu müəssisədə məhkumların saxlanma yataqxanaları heç bir penitensiar qaydalara cavab vermır. Hər "barak"da təxminən 180-200 nəfər saxlanılır ki, bu da qanunvericiliyə ziddir. Həmin məhkumlar arasında HIV və Hepatit xəstəliyinin daşıyıcıları olanlar da kifayət qədərdir.

Qeyd edək ki, Qızıldaşdakı 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanov, Tofiq Yaqublu, Pərviz Həşimli, Anar Məmmədli, Fərec Quliyev və Əbdül Əbilov cəza çəkib. Hazırda bu müəssisədə İlkin Rüstəmzadə və Bayram Məmmədov saxlanılır.

Cəzaların ıcrası Məcəlləsi-nə görə, məhkum olunmuş şəxslər evlərinə yaxın yerde cəza çəkməlidirlər. C. Haciyevin hazırlıda saxlandığı cəzaçəkmə müəssisəsi onun evinə ən uzaq müəssisədir. Vəkili iddia edir ki, bunu bilerəkden edib-lər. "Orası qəsdən köçürüblər, cümlədən orada şəraitsizlik var, nəfəs bele almaq çətindir. Üstəlik, həmin cəzaçəkmə müəssisəsində həddən artıq yükləmə

"Dircələn" Eldar Mahmudov "zon" dəki qudasına niyə yiyə durmur - Üç sensasion səbəb

Sabiq nazirin oğlunun biznesini genişləndirməsi xəbərindən sonra onun əmisi oğlu da məhkəmə zalından azadlığa buraxıldı; yaxın ətrafinin işləri qaydasına düşdüyü vaxtda Cahangir Haciyev ən ağır şəraitli "zon"da niyə əziyyət çəkir?

Əvvələ, ola bilər ki, C.Haciyevlə sabiq nazirin qidalıqları-na son verilib. Yada salaq ki, Azərbaycanda yüksək post tutan qohumlar arasında bu cür problemlər olub. İkincisi, müm-kündür ki, E.Mahmudov hələ yenice toparlandığı üçün qudasına yardım əlinin uzada bilmir. Nəhayət, istisna deyil ki, C.Haciyev heç də mediada iddia edildiyi kimi, "pis şəraitde" ya-shamır. Nə qədər hakimiyətə problemi olsa da, "zon"da prob-lemi pulla həll etmək mümkün-süz də deyil.

□ "YM"

var. Məsələn, 20 nəfərlik barakda 40 nəfər saxlanılır". Vəkil C.Haciyev digər cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülməsi üçün hələ bir neçə ay əvvəl müraciət etse də, belə görünür ki, müraciət temin edilməyib.

C.Haciyevlə bağlı narahat xəbərlər onun qudası-ləğv edilmiş MTN-in sabiq şefi Eldar Mahmudovun yaxın ətrafinin "dirildiyi" bir vaxta təsadüf edir. Bir neçə gün önce E.Mahmudovun oğluna aid "Caspian Crystal" şirkətinin Fransanın məşhur içki istehsal edən "Chateau de Bordeneuve" şirkəti ilə müqavilə bağlaşması xəbəri yayılıb. E.Mahmudov işdən çıxarılanda şirkətin de fealiyyətini dayandırdığı haqda məlumatlar gelirdi. Lakin daha sonra melum oldu ki, şirkət işləyir və onun tərkibinə

daxil olan müəssisələr fealiyyətini davam etdirir.

Avqustun 28-də isə Nəsimi Rayon Məhkəməsində vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməkdə təqsirləndirilən "Azer-türkbank" ASC-nin Bakı filialının sabiq müdürü, E.Mahmudovun əmisi oğlu İlham Mahmudovun cinayət işi üzrə məhkəmə başqa çatıb. Hakim Elman İsayevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən, İlhamudov 1 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Həmçinin 1000 manat cərimə olunub. Məhkəmə İl.Mahmudova təyin edilmiş cəzanı həbsdə yatdığı günlə hesablayıb və bu səbəbdən o, məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Bu iki fakt E.Mahmudovun ətrafinin yenidən toparlanması-

nin mesajı kimi qəbul edildiyi halda, sabiq bankıni niyə əziyyət verilməsi maraqlı doğurur. Məlumdur ki, sabiq nazirə qohum olduqdan sonra C.Haciyevin hakimiyətdə gücü daha da artmışdı. O, həm də qudasına güvənərək bir sıra maxinasiyalara yol verib. Üstəlik, C.Haciyevlə sabiq nazirin şirkəti biznesi də olub. İndi E.Mahmudovun yaxın ətrafinin işləri qaydasına düşdüyü vaxtda C.Haciyevin ən ağır şəraitli "zon"da əziyyət çəkməsinin səbəbi nə ola bilər? Burada üç mümkün ehtimal var.

Eldar Mahmudov

həbsdə yatlığı üçün məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Bu hökmən prokuror nəzəri qalib və apelasiya protesti verib. Dövlət ittihəmçisi İlham Mahmudovun barəsində təyin edilmiş hökmün ləğv edilməsinə, onun daha ağır cəza ilə cəzalandırılmasına və həbs edilməsinə tələb edib.

Öz növbəsində İlham Mahmudovun müdafiəçisi də apelasiya şikayəti verib. Müdafiəçi barəsində olan hökmün ləğv edilməsinə və bərət hökmünün çıxarılmasını istəyib.

Tərəflərin şikayətləri araşdırılması üçün Bakı Apelasiya Məhkəməsinə göndərilib. İşə yaxın günlərde hakim Sahibxan Mirzəyevin icraatında baxılacaq.

Qeyd edək ki, "MTN işi"ndə aralarında generalların da olduğu xeyli sayıda yüksək rütbeli zabitlər həbs edilib. Sabiq MTN zabitləri Bakı Hərbi Məhkəməsində mühakimə olunurlar. Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, mənimşəmə, sahibkarlara hədə-qorxu gəlmək kimi bir çox cinayətlərdə suçlanan zabitlərin iki ilə yaxındır davam edən məhkəmə proses-

lərində həmişə sual edilən bir məsələ var. "Eldar Mahmudov niyə cinayət mesuliyətinə cəlb edilmir"- sualını "MTN işi"ndə zərərçəkmiş her bir kəs məhkəməyə sədrlik edən ha-kimlərə ünvanlıyır. Çünkü bəzi MTN zabitləri belə etiraf edirlər ki, gizli telefon danışlıklarının dinlənilməsi, bəzi sahibkarların izlənilməsi, dövlət büdcəsin-dən agentlərə verilmək adı ilə silinən pullarla bağlı bütün gös-tərişləri birbaşa olaraq sabiq nazirdən alıblar.

Bu ilin iyul ayında MTN İş-tintiq İdarəsinin həbsdə olan sabiq şöba reisi polkovnik Vüsəl Ələkbərov 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilərkən məhkəmə işdə adı keçən MTN generalı Mövləm Şixəliyev və sabiq nazir Eldar Mahmudov barəsində də cinayət işi açılması haqda qərar qəbul edib. Lakin sabiq nazirə cinayət işi açılması ilə bağlı rəsmi məlumat verilmir.

Hökümə əsasən, Vüsəl Ələkbərov 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilərkən məhkəmə işdə adı keçən MTN generalı Mövləm Şixəliyev və sabiq nazir Eldar Mahmudov barəsində də cinayət işi açılması haqda qərar qəbul edib. Lakin sabiq nazirə cinayət işi açılması ilə bağlı rəsmi məlumat verilmir.

□ İlkin MURADOV

Sabiq filial müdürü azadlığa necə çıxdı?

Dövlət ittihəmçisi İlham Mahmudova daha ağır cəza verilməsini tələb edir

2 ilən çoxdur həbs edilib-edilməyəcəyi müzakirə edilən Eldar Mahmudovun yaxın qohumu azadlığa buraxılıb. Sabiq nazirin 2015-ci ildə postunu ittirdikdən bir ay sonra həbs edilən əmisi oğlu azadlığa çıxıb.

Musavat.com xəbər verir ki, "Azərbaykbank" ASC-nin "Bakı" filialının sabiq müdürü İlham Mahmudovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməkdə təqsirlər bili-nən İlham Mahmudov 2015-ci ildə həbs edilib. O, həmin ilin mart ayının 3-dən etibarən tutduğu vəzifədə işləyərkən sax-takarlıq etməkdə təqsirlər bilinir. Belə ki, İlham Mahmudov vəzifəsindən sui-istifadə edərək qardaşının hayat yoldaşı Nura-

nə Mahmudovanın adına depo-zit hesabları açıb.

Həmin hesabları 5 əmanət məqaviləsi üzrə ümumilikdə 103 min manat köçürüb. Həm-çinin qardaşı İlqar Mahmudovun adına 10 min dollar, onun həyat yoldaşı Fatma Mahmudovanın adına illik 2 faiz ödən-məkələ, 45 min avro depozit hesablarına qoyulub. 2015-ci il iyulun 16-da həyat yoldaşı Kə-male Mahmudovaya cari hesab açaraq 1100 manatın mədaxil olunmasını təşkil edən İlham

Mahmudov etibarnamələr əsa-sında həmin hesablar üzrə eməliyyatları idarə etməkdə de təqsirləndirilir.

İlham Mahmudov bundan başqa, 2015-ci ilin 4 noyabrında qardaşı Vüqar Mahmudovun sürücüsü Nicat Məmmədovun

istifadə etdiyi "Kapitalbank" ASC-yə aid plastik bank kartını dəyişmək adı ilə aldadıb və işlədiyi filiala dəvət edib.

İtihəmə görə, o, N.Məmmədovun etibarından istifadə etməkə ona hər hansı məlumat vermədən adına bank hesabı açıb. Hesabı açandan sonra o, Nicat Məmmədovun xəbəri olmadan qardaşı Vüqarın həyat yoldaşı Nurənə Mahmudovanın adına köçürülmüş 1 milyon 530 min dolları qanunsuz olaraq çi-xarıb.

Sabiq nazirin qohumu 2015-ci ilin noyabrında məsuliyyətə cəlb edilib. Onun barəsində həbs-qətimkən tədbiri seçilib. Mahmudov Cinayət Məcəlləsinin 308.1 (vəzifə se-laşıyyətlərindən sui-istifadə, yeni vəzifəli şəxsin xidməti və-

zifelerinin icrası ilə əlaqədar özü və ya üçüncü şəxslər üçün qanunsuz üstünlük əldə etmək məqsədilə öz qulluq səlahiyyətlərindən qulluq mənafəti-

qəsdən zidd olaraq istifadə etməsi və ya qulluq mənafəyi tələb etdiyi halda istifadə etməsi fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və qanuni mə-nafəflərinə, yaxud cəmiyyətin və ya dövlətin qanunla qorun-nan mənafəflərinə mühüm zə-rər vurdurduqda) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə it-tihəmətənən edilib.

Onun işinə Nəsimi Rayon Məhkəməsindən baxılıb. Məhkəmənin hökmü ilə İlham Mahmudov 1 il müddətində azadlıqdan məhrum edilərək 1000 manat da cərimə olunub. İlham Mahmudov təyin edilmiş cəzani

Tərtərdə ermənidən alındığımız kənddə düşmən üçün göz dağı

Murov görünən ərazidə prezidentin təşəbbüsü ilə salınan iri şəhərcikdə artıq həyat qaynamağa başlayır

Bugunlarda bir səfər çərçivəsində yolumuz Tərtər rayonundan düşdü. Burada olarkən vaxtilə - 1993-94-cü illərdə gedən döyüslərdə erməni işğalından azad edilən indiki Şixarx, keçmiş Marquşevan kəndində böyük bir yaşayış məntəqəsinin salındığının şahidi olduq və bu, diqqətimizi cəlb etməyə bilməzdik. Çünkü Şixarx o kənddir ki, azad edildikdən sonra erməni işğalçılarının, necə deyirlər, 5 addımlığıdır, vaxtaşırı düşmən artilleriyadan bu kəndi atəş tutur. Amma bu müdət ərzində tərtərlər və həmin ərazilərdə məskunlaşmış məcburi köçkünlər heç zaman buranı tərk etməyiblər. İndi həmin kənddə böyük bir şəhərcik salınır və bu, fərəh doğuran haldır. İnşa olunan şəhərcikdən baxdıqda Murov aydınca görünür. Həmin ərazidən Murova - Kəlbəcər istiqamətinə baxdıqca, insanın içərisində qəribə hissələr baş qaldırır, qanı coşur. Beyində qeyri-ixtiyari belə bir düşünce möhkəmlənir ki, biz Murovun bir addımlığındıq və işğaldakı torpaqlarımızı azad edəcəyik. Eyni zamanda vaxtilə ermənidən geri alındığımız bu torpaqda salınan şəhərcik düşmən üçün sözün əsl mənasında göz dağıdır...

Şixarx kəndində hazırda inşa olunan şəhərciyə Tərtər rayonu ərazisində məskunlaşmış Ağdam, Laçın, Kəlbəcər və digər rayonlardan olan məcburi köçkünlər köçürülecek. Hansı ki, onlar illərdə müxtəlif ərazilərdə qəzalı binalarda, usaq bağçalarında, məktəblərdə yerləşdiriliblər...

Tikintiye nəzarət edən Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkıfa Fondunın baş texniki nəzərətçisi İmrən Süleymanov bildirdi ki, ərazidə 34 ədəd 4 mərtəbəli bina inşa edilir: "Bunlardan 30-u 36 mənzilli, digərləri 24 mənzillidir. Ümumilikdə 36 binada 1176 mənzil var. Onlardan 120-si 1 otaqlı, 504-ü 2, 472-si 3, 80-i isə 4 otaqlıdır. Şəhərciyin ümumi ərazisi 27 hektardır. Burada 1200 yerlik 3 mərtəbəli müasir tipli məktəb, 280 yerlik 2 mərtəbəli bağıça, 2 mərtəbəli inzibati bina, 2 mərtəbəli musiqi məktəbi, 1 mərtəbə-

li tibb məntəqəsi, 1 mərtəbəli klub-icra mərkəzi, ATS binası, 2 ədəd 2 milyon kilokalori/saatlıq qazanxana inşa edilib. Mərkəzləşmiş istilik sistemi qurulub. İçmali su təchizatı məqsədi ilə 4 ədəd 500 kub-metrik andar qurulub. Qaz, su, kanalizasiya, işıq sistemləri də hazırlanır. Bundan başqa ayrıca olaraq ərazidəki 9 hektarlıq yaşıllıqları suvarmaq üçün də ayrıca suvarma anbarı inşa olunub. Şəhərciyin elektrik təchizatı üçün 40 meqabaytlıq transformator qurğu-kompleksi qurulub. Bu, bütövlükdə Tərtər rayonunun elektrik təchizatını ödəməyə tam yetir və həzirdə rayonun da istifadəsinə verilib. Əlavə olaraq 35/10 kilovatlıq 1 ədəd, 10/0.4 kilovatlıq isə 1 ədəd yartımdır. Burada 1200 yerlik kompleksində kommunikasiya sisteminin uzunluğu 125 kilometrdir. Ərazinin 100 min kvadratmetr hissəsinə asfalt örtüyü

vurulacaq və artıq bunun müyyən hissəsi yerine yetirilib. Həmçinin, istirahət meydandasları, 40 səhərgətəh (”besədək“) da kompleksdə qurulmaqdadır. Habelə, 4 ədəd sətəmizləyici qurğular da inşa edilib ki, onlar sutka ərzində 1200 kub suyu təmizləmək gücündədir. Belə bir müasir yaşayış kompleksi cəbhə xəttində inşa edilib. Müxtəlif tikinti layihələrində çalışıbmış, eminliklə deyə biliyəm ki, heç Bakıda belə müasir

və keyfiyyətli kompleks yoxdur. Bellidir ki, şəhərcik cənab Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və tapşırığı ilə salınır. Bu, prezidentimizin cəbhə xəttindəki insanlara, məcburi köçkünlər qayğısidır. İşlərin icrasını cənab prezident Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin işləri üzrə Dövlət Komitəsinə həvələ edib. Burada onlarla şirkət podratçı kimi çalışıb, ümumilikdə işlərin görülməsinə 1800 nəfəre yaxın usta-fəhlə cəlb edilib. Evlərə

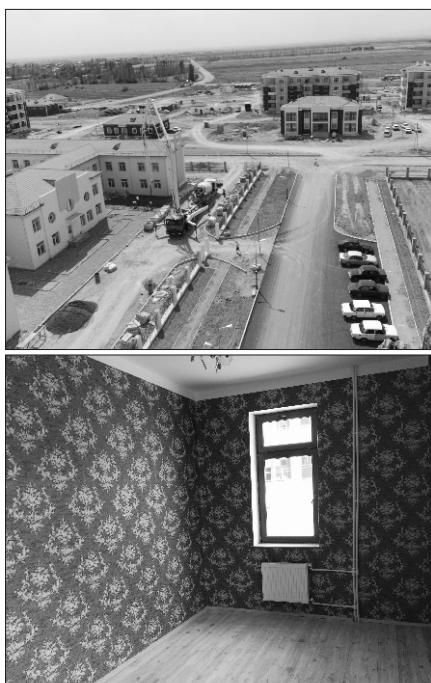
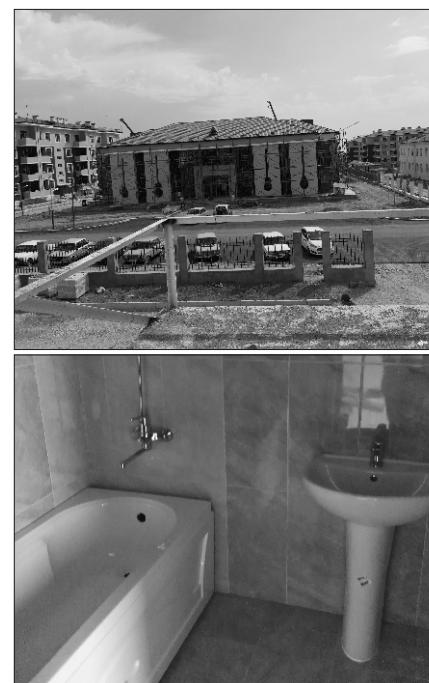
çılçıraqa, qaz plitəsinə, hamam vannasına qədər quraşdırılaq məcburi köçkünlər təhvil veriləcək. Artıq son tamamlama təmizlik, abadlıq işləri gedir, burada həyat qaynamağa başlayır. Bir neçə ay sonra burada 5-6 min nəfər insan yaşayacaq".

İş icraçısı bildirdi ki, şəhərciyin tikintisinin bu ilin sonuncu kvartalında tam yekunlaşdırılması və təhvil verilmesi nəzərdə tutulub: "Artıq son ta-

mamlama işləri görülür, biz cənab prezidentin təşəbbüsü ilə icra olunan bu layihəni yəqin ki, noyabr ayınadək təhvil vərəcəyik və insanlar evlərinə köçəcəklər".

Qeyd edək ki, prezidentin təşəbbüsü ilə bu yaxınlarda analoji layihə Cəcən Mərcanlı kəndində də icra olunub; düşmənə üz-üzə olan bu kənddə yeni şəhərcik salınaraq, istifadəyə verilib.

□ Elşad MƏMMƏDLİ

Bank sektorunda böhran davam edir

İlin sonuna kimi hansı banklar bağlanıbilər?

Azərbaycanın böhran dövrünü yaşayan bank sektorunda vəziyyət bir qədər sabitləşsə də, statistik göstəricilər dərumun elə də düzəlmədiyini göstərir. Belə ki, 2017-ci il iyulun 1-nə bank sektorunun xalis mənfəeti 84,9 milyon manat təşkil edib. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının açıqladığı hesabata əsasən, may ayı ilə müqayisədə iyunda bank sektorunun mənfəeti 93,3 milyon manat və ya 52,4% azalıb. Bu ilin altı ayında bankların faiz gəlirləri 1 milyard 7,3 milyon manat, faiz xərcləri isə 482,7 milyon manat olub. Qeyd edək ki, hesab-dövri ərzində banklar tərfindən aktivlər üzrə mümkin zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatın yaradılmasına 408,9 milyon manat vəsait ayrılib.

Bəs görəsən, payza doğru bank sektorunu nə gözləyir? Bu kommersiya qurumlarının fəaliyyətində hansı müsbət dəyişikliklər ola bilər? Və ya əksinə, növbəti bankların bağlanmasının şahidi ola bilərkmi?

"Yeni Müsavat"ın bu sənədini cavablandırıb, iqtisadçı ekspert, hüquqşunas Əkrəm Həsənov ümumən bank sistemində müəyyən sabit şəxse müshahidə olunduğunu bildir-

di: "Əlbətə, böhran qalır, bəzi banklarda hətta dərinleşir də, amma bütövlükdə sistem üzrə əksinə dərinleşmə yoxdur. Buna belə, əvvəlki problemlər də hellini tapmayıb. Onların əsası problemlər kreditlərdir. Son zamanlar bankların bir qismi borclulara güzəştlər təklif edərək kreditlərin müəyyən hissəsinin qaytarılmasının başlanması naail ola bilir. O cümlədən bəzi borclar üzrə banklar artıq mə-

kəmə proseslerini udub və xüsusən də girovların satılması hesabına borcların bir qismının ödənilməsinə nail ola bilib. Amma bütün bunlara baxmayaraq, dediyim kimi, yalnız böhranın əvvəlki kimi kəskin dərinleşməsinin qarşısı alınıb. Ümumən isə problemli kreditlərin həcmi yənə də artıb və artır. Bunun da səbəbleri bəlliidir. Əvvəla, xeyli borcu var ki, onlar faktiki müflisdir və borcunu ödəyə bilmir. Ən əsası isə bank sahibləri və inzibatçılarının verdiyi külli miqdarda qanunsuz kreditlərin qaytarılması istiqamətində ciddi iş görülmür. Təəssüf ki, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası daxilindəki hərc-mərclik də banklar üzərində nəzarətin səmərəliliyinə mənfi təsir göstərir".

Ekspert onu da vurğuladı ki, Mərkəzi Bank da bankları la-

zimi qədər kredit vəsaiti ilə təmin etmir: "Burada dövlət qurumları arasındaki ziddiyyətlər də ciddi mənfi rol oynayır. Bütün bu fonda banklar əmanətləri de itirməyə davam edir. Nisbatən daha az olsa da, yənə də bu proses var və bankların likvitiliyinə mənfi təsir edir. Bəzi banklar hətta əmanətləri qaytarır. Bütün bunlar onun göstəricisidir ki, bəzi bankların bağlanma ehtimalı böyükdür. Amma panikanın yaranması üçün yəqin ki, onları, sadəcə, dəha güclü banklara birləşdiriləcəklər. Yaxın zamanın en ciddi problemi əslindən heç bank sisteminin özü dəyiş, maliyyə sisteminin idarəedən dövlət qurumları arasında koordinasiyanın yaradılması, o cümlədən Palatanın daxilində ikitirəliyin aradan qaldırılmasıdır. İstisna deyil ki, yaxında bizi

yaxınlaşır. Ancaq beynəlxalq agentliklərin hesablaşığı rəqəmlər bundan ən azı iki dəfə çoxdur. "Moody's", "Fitch" və "S&P" beynəlxalq reytinq agentliklərinin hesablaşığı rəqəmlər görə, problemlı kreditlərin həcmi 25 faizi keçib. Rəsmi rəqəmlər də sübut edir ki, bank sektorunda baş verən proseslər normal axarına düşməyib. Bu da ümumi iqtisadi proseslərə təsir edir. Çünkü bankların əsas qayəsi iqtisadiyyatın çarxlarının dönməsinə xidmət etmek, kreditləşməni həyata keçirməkdir.

Əger bunu bacarmırlarsa, deməli, iqtisadiyyatda aktiv rol oyanaya bilmirlər. Ancaq Beynəlxalq Bankla bağlı baş verən prosesdən sonra bu problem həll olunana qədər daxili bank sistemində bir müddətlik kəskin addımların atılmasıdan qazılır. Problemlı banklar bu gün də var, lakin onlarla bağlı qərarların verilməsi gecikdirilir, zaman uzadılır. Ona görə də bir müddət sonra radikal addımların atılması qazılmaz olacaq. Bankların sağlamlaşdırma əməliyyatı sona çatmadan, hansı bankların ayaqda qaldığını görmədən onlara yardım etmək də mümkün olmayıacاد".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Qumluqdaki qəbul

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

(Kobo Abe müəllimə nəzirə)

Quzunun çəkisinin dəyişmədən saxlanması haqda məşhur pritça var. Orda adam quzunu ilin əvvəlində və axırında çəkirdi, eyni kilo almırı. Soruşturular bunu necə elədin, deyirdi: "Men hər gün quzuya ot verirdim, hər gün də canavarı göstərirdim".

Bugünlərdə test üsulunun leğvi haqda növbəti diskussiya ortaya atılınca o pritçanı xatırladım. Əslində cəmiyyətin çəkisinin dəyişməməsi üçün dövriyyəye buraxılan mövzular çoxdur. Bunlardan Qarabağ danişqları, cəbhədə irəliləyişlər və itkiler, neftin qiyməti, benzinin qiyməti, manatın devalvasiyası, tanınmış bir adamın həbsi və sairəni sadalamaq olar. Belə temalar cəmiyyəti balansda, rejimdən, sistemden müyyəyən məsafədə saxlamağa xidmət edir, təcrübə göstərir ki, uğurla da xidmet etməkdədir. Çekini onləndir eyni ağırlıqda saxlamağı bacarırlar.

Yazdığım kimi, testin leğvi teması da bunlardan biridir və özü də hər dəfə ciddi çəki atmağa səbəb olur, xeyli insanların qazını, köpünü alır. Axi cəmiyyət test üsulunun doğrudan da yaxşı bir hadisə olmasını anlayır. AXC hakimiyyətin dən bize miras qalan az qala yegane müsbət hadisə budur. (Rus ordusunun çıxarılmasını, açığı, mən o qədər ciddi uğur sayıram, çünkü rus ordusu bu saat "erməni əsgəri" sıfətinə 15 faizdən çox ərazimizdə aqalıq etməkdədir. Deyilə bilər bu ayı ordudur. O zaman tarixi yaxşı oxumaq lazımdır. Rus imperiyası başqa xalqları işgal edərkən adətən elə da-ha qabaq işgal elədiyi xalqlardan yaranıb).

Həmi gözel anlayır ki, yenə gedib 3-4 müəllimin qabağında oturub imtahanı versek müxtəlif firqlaqlar ortaya çıxacaqdır. Kimisə tapşıracaqlar, kimse pul verəcək... Bir qrupdakı 25 tələbədən 3 nəfəri pulsuz, öz gúcuna qəbul olunsa şükür edəcəyik. Doğrusu, testdən kənar qəbulun da miqyası bizdə çox böyükdür. Qəbul olunanların keyfiyyəti, ümumiyyətli təhsilin cəmiyyətimizə verdiyi faydalara mübahisəlidir. Ancaq bütün hallarda hər yay minlərlə azərbaycanlı ailə sevinirdi. Deyəsən indi bizim bu karikatur "ali məktəbə qəbul olunmaq"dan başqa bir ciddi sevincimiz də qalmayıb.

Bu baxımdan, tələbə qəbuluna baxan xanımın harasa intervüsündə bəzi cümlələrin düzgün anlaşılmaması (guya) canlanmaya səbəb oldu. Millət narahat oldu ki, test leğv edilir. Sonra testin leğv edilməyəcəyi, eksinə, daha təkmilləşdiriləcəyi söyləndi. Məlum olmadı testi necə təkmilləşdirəcəklər. A, B, C, D olaraq dörd cavab variantına E bəndi də əlavə ediləcəkmi? Örnək üçün belə: "Nə verərsən, verərsən". Xaxud riyaziyyatdan belə test suali qoyulur ki, Məmməd bazarda qarpız satır, qarpızın kilosu 30 qəpikdir, gündə 100 kilo qarpız satsa həftədə neçə manatlıq qarpız satacaq. Burada cavab variantları "100 manat", "200 manat", "1000 manat", "1 milyon manat" kimi qoyulur, təkmilləşən testdə isə "Aşağı yeri də var" cavabı da variantlara əlavə edilir. Çünkü heç orda düzgün cavab yoxdur. Nəticədə millətimizin balaları yeniləşən Azərbaycandakı həyat tərzinə, Lütfi Zadə irsindən pöhrələnən qeyri-səlis məntiqimizə öyreşməlidir. Guya indiye qədər öyrəşməyiblər...

Doğrudan da, mən bu heç nədən hay-küyə anlamırıam. Yəqin anlamaq üçün Şekspir qələmi olmalıdır adamda. Çünkü bu test üsulu 1992-ci ildən bəri tətbiq edilir. Üzerinə 4 il gəlsək, 1996-ci ildən bəri artıq testin buraxılışları ölkəmizə qədəm qoyur. Üst-üstə 21 il eləyir. Keçən ilin statistikasına görə bizdə tələbələrin sayı 163 min nəfər idi. Bunların aşağı-yuxarısını, hazırda oxuyanları-filanı çıxıb təxminən ilde 100 min məzun götürək və bunu 21 ilə vurraq. 2 milyona yaxın insan edir. Yəni bu dəqiqə Azərbaycan əhalisinin hardasa beşdə biri test üsulunun yetirməsidir. Lap onun da yarısını yelə verirəm gedir, qalsın 1 milyon nəfər. Bəs bu 1 milyon niyə ölkəyə 1 qram yenilik və uğur gətirməyib? Fırıldaqsız qəbul olunmaq yaxşıdırısa, nəticəsi niyə yoxdur?

Sual budur. Elə bil quma su axıtmışan.

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan yaxın vaxtlarda İranə səfər edəcək. Axar.az xəber verib ki, bu barədə İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözçüsü Bəhram Qasimi məlumat yayıb. "Yaxın vaxtlarda Ərdoğanın Tehran səfəri baş tuta bilər. Səfərin tarixi və təfərrütləri müyyən edilən ki-mi məlumat verəcəyik", - deyə Qasimi bildirib.

Xatırladaq ki, az önce İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah reisi Məhəmməd Hüseyin Baqerî Ankarada olmuşdu. Baqerini prezident Ərdoğan da qəbul eləmişdi ki, bu da müzakirə edilən mövzuların aktuallığına, eyni zamanda hərbi təhlükəsizlik çalarına dəlalet edirdi. Baqeridən bir neçə gün sonra isə Pentaqon başçısı Ceyms Mattis Türkiyə rəhbərliyi ilə bir araya gelmişdi.

Bu qəbildən yüksək səviyyeli görüşlər sözsüz ki, Ankaranın regionda gəden mürekkeb proseslərin, o cümlədən regional təhlükəsizliyi təsir edən proseslərin epäsentirində olması və hələddi mövqeyi ilə bağlıdır. Proseslərdən biri PKK terroru və İraq Kürdəstanının siyasi gələcəyi ilə əlaqədar cərəyan eləməkdədir.

****

Məlumdur ki, İsrail xaric, region aparıcı dövlətləri, Türkiyə, İran, ərəb ölkəleri, o sırada İraqın özü sentyabrın 25-də İraq Kürdəstanında keçirilən müsteqiliyi referenduminə əleyhinədir. Öz növbəsində muxtarıyyət rəhbəri Məsud Bərzəni son olaraq Pentaqon başçısı ilə görüşdə israrla bildirib ki, "referendum kürd xalqının haqqıdır və demokratiya prinsipləri ilə ziddiyət teşkil etmir".

Bununla da o, səsvermenin təxire salınmayıcağını birmənəli olaraq diqqətə çatdırıb. Hərçənd kürd lider inandırmağa çalışır ki, referendum sifir tövsiyə xarakteri daşıyacaq və səsvermədə əsas suala pozitiv cavab alınacağı təqdirdə, İraqla "mülk bölgüsü" və müstəqil kürd dövlətinin yaradılması dərhal başlamayacaq. Yəni ayrılmama prosesi uzunmüddətli və tədrici olacaq.

Ancaq bununla belə, Bərzənin bu qəbildən vədiləri, onun referendumdan sonra da situasiyani öz nəzarətində sax-

musavat.com
Təqrib Ismayıl

Ərdoğanın Bakı və Təhran kritik səfəri - əsas hədəf

Üç paytaxtın ortaqq "qırmızı xətt"i; Türkiyə, İran və Azərbaycan bölge təhlükələrinə qarşı daha sinxron siyaset yürütmək zorundadır...

layacağına dair sözləri artıq mətbəər qəbul edilmir. Yəni qonşu ölkələrdə bu xüsusda narahatlıq qalır və artmaqdır.

Təsadüfi deyil ki, Ankarada M.Baqerî ilə Ərdoğan arasında görüşün əsas motivlərindən biri məhz 25 sentyabr referendumu ilə bağlı olub. Və ilk dəfə olaraq İran və Türkiyə bu mövzuda açıq və ortaqq narahatlığı, referendumda qarşı ortaqq mənfi münasibəti bəyan edib. Hərçənd Bərzəni ilə Türkiyə rəhbərliyinin çox isti münasibətləri mövcudur...

****

Böyük ehtimalla, prezident R.T. Ərdoğanın İraq Kürdəstanında referendum məsələsi ölkəmiz üçün də əhəmiyyətsiz məsələ deyil. Birinci ona görə ki, 1 nömrəli mütəfiqimiz, qardaş Türkiyə bu referendumda qarşıdır, çünki kürd

Ankaranın daha konkret mövqə bildirməsi ilə yadda qalacaq. Suriya məsələsində iki ölkə arasında fikir ayrılıqlarını da hesaba alsaq, səfərin kifayət qədər kritik mahiyət daşıyacağı gözlənilir.

Sentyabrın 10-da isə Türkiyə prezidenti iki günlük səfərlə Bakıda olacaq. Ehtimallara görə, Türkiye lideri həm də Azərbaycanın bu məsələdə aydın mövqeyi ilə Təhrana yollanacaq (təbii ki, iki səfər zaman etibarilə üst-üstə düşməyə, arada müyyəyən zaman fasılış də ola da bilər).

Yeri gəlmışkən, ötən saylарımızın birində vurğuladığımız ki, İraq Kürdəstanında referendum məsələsi ölkəmiz üçün də əhəmiyyətsiz məsələ deyil. Birinci ona görə ki, 1 nömrəli mütəfiqimiz, qardaş Türkiyə bu referendumda qarşıdır, çünki kürd

dövlətin yaranmasını öz suverenliyi və ərazi bütövülüyüne ciddi təhdid hesab edir. İkinci o səbəbə ki, Azərbaycanın strateji tərəfdəsi İsrail tam əksinə, bölgədə kürd dövlətinin açıq tərəfdarı kimi çıxış edir.

İstisna deyil ki, prezident Ərdoğanın qarşidakı Bakı səfəri zamanı, ikiterəflı Yüksek Təhlükəsizlik Şurasının toplantısında bu mövzu da diqqət mərkəzində olsun. Ankara bu məsələdə Bakının konkret mövqeyini dəqiqləşdire bilər və yəqin ki, dəqiqləşdirəcək də.

Bir şey dəqiqlikdir ki, üç qonşu ölkə - Türkiyə, İran və Azərbaycan nə qədər özəl maraqlara malik olsa da, bölgədəki köhnə və yeni təhlükələrə qarşı daha sinxron siyaset yürütmək zorundadır. Yəni ortaqq "qırmızı xəttlər" məsəlesi...

□ Analitik xidmət

Portuqaliyanın müvəqqəti işlər vəkili Azərbaycan XİN-ə çağırılıb

"Portuqaliya parlamentinin üzvü Rubini Berardinin Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işgal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfəri ilə əlaqədar Portuqaliyanın Azərbaycan-daki müvəqqəti işlər vəkili XİN-ə dəvət olunub, məsələ ilə bağlı Azərbaycanın narahatlığı ifadə olunub".

Bunu APA-ya Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmet Hacıyev portuqaliyalı parlamentarın bu ayın ortalarında Dağlıq Qarabağ qanunsuz səfər etməsi və goruslər keçirməsinə şərh edərək deyib.

O bildirib ki, Portuqaliya nümayəndəsinin bu səfərinin fərdi xarakter daşıdığı, Portuqaliya XİN-in internet saytında Dağlıq

Qarabağ səfərlərdən çəkinmək üçün ölkə vətəndaşlarına xəbərdarlığın yerləşdirildiyi bildirilir.

Hikmet Hacıyev qeyd edib ki, Portuqaliya beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə

uyğun olaraq, Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövülüyü və suverenliyini dəstəkləyir. Xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarovun 2016-ci ilin noyabrında Portuqaliyaya rəsmi səfəri çərçivəsində Portuqaliyanın bu rəsmi mövqeyi ölkənin xarici işlər naziri və digər rəsmiləri tərəfindən bir dəha səsləndirilib: "Ermənistan tərəfinin bu kimi lüzumsuz təxribatçı əməllərinin əvəzində ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlerinin müaqqisinə həlli ilə əlaqədar təkliflərinə uyğun olaraq konstruktiv addımlar atması regionda davamlı sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə faydalı olardı".

Hikmet Hacıyev onu da əlavə edib ki, haqqında bəhs olunan şəxsin adı arzuolunmaz şəxslər siyahısına daxil ediləcək.

Xarkovda yaşayan erməni əsilli ictimai xadim, tarixçi, adəbiyyatçı və blogger Filipp Ekozyants YouTube-də "Erməni köçü" adlı maraqlı bir videorolik yerləşdirib. Daha sonra o, çıxışını sosial şəbəkələrdəki səhifələrində paylaşıb. Videorolikin aktuallığını, o sıradə soyqırımı iddiaları, qonşu xalqlara qarşı ərazi iddiaları və erməni xalqının qədimliyi ilə bağlı miflərin bir erməni ictimai xadimin dilində ifşa edildiyini nəzərə alıb, çıxışın tam tərcümə mətnini oxucuların diqqətinə çatdırırıq.

20-ci əsrin sonlarında qetil olaraq azərbaycanlıları bizim düşmənlərimizə çevirdilərə, indi də ruslara qarşı xalqımıza uğurlu şəkildə nifret virusu peyvənd edirlər. Odur ki, nə qədər ağır da olsa biz öz real, təbii ailəmizə qayıtmalıyıq. Əger bunu eləməsek, mən eminəm: biz məhv olacaq, həll olub gedəcəyik.

Bir çox şərhçilər məndən xahiş edirlər ki, erməni xalqı adından danışmayım. Mən onlara cavab verirəm: mən

**Ümid
yarpaqları...**

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bəlkə də mənim üçün bir qüsür da sayıla bilər - heç cür xatırlaya bilmirəm ki, hansı bəstəkarla baş veribdir bu olay... Səhv etmirəm, Haydnın həyatında olubdur...

Qərəz, nə başınızı ağrıldım, orkestrin müsiqicilərinin məvacibini verməyirləmiş. Haydn elə edir ki, müsiqicilərdən fərqli olaraq bizlər də bircə - bircə "maasımları" alır və orkestri tərk edirik.

Bəli, fərqimiz məhz elə bundadır- Haydnın müsiqiciləri yenidən orkestrə qayıtmak üçün, biz isə bir daha ora dönməmək üçün "məvacib" alırıq...
Əvvəller də bir neçə dəfə yazmışam ki, yazı yazmaq da böyük bir məşəqqətə çevrilibdir. Elə ki, xarici siyasetle və ya dünyadaki proseslərlə maraqlı bir detal üzə çıxır, adamlap uşaq kimi sevinir, bütün jurnalist təxəyyülünü və yaxud da ki, təfəkkürünü işə salıb nəsə bir şey getirmək istəyir-sən ortaya...

Bu olmayanda isə dilxorçuluq baş alıb gedir, elə yerində qovrulursan ki, bəs görən, nə yazım və necə yazım...
Özümüzdən söhbət düşənde həmişə O" Henrinin məşhur novellasını xatırlayıram. Bəli, qoca rəssam bir yarpaq şəklilə xəstə qızı sağalda bilir. Özlüyümdə buna "ümid yarpağı" deyir və elə özümüzü də beləcə bir yarpağa bənzərdirdim. İndisə məlum olur ki, artıq bütün yarpaqlar, təbii və kağız-hamısı tökülməkdə və daha onlar güclü küləklərin qarşısında tab getirmir.

Artıq ən mahir "rəssamın" belə təxəyyülü acızdır bu küleyin qarşısında və bircə o qalır ki, ağacdan qopub adamlara səmimi şəkilde "Daha biz də ümid yarpaqları ola bilmirik" deyəsən.
Bəlkə bunu deməyə də heç elə bir ehtiyac yoxdur. Ona görə ki, külək özü bizi budaqlardan qoparıb atıb və yaxud da atacaqdır. Bize bəzən elə gəlir ki, hər bir şeyi demək lazımdır, izah etmək lazımdır insanlara, amma insanlar sözsüz də çox şeyi anlamış, başa düşmək iqtidarındadır.

Bir çox hallarda hər şeyi demək və yaxud da ki, izah etmək çərənçilikdən başqa bir şey olmur- susmaq gərəkən yerdə yalnız susmaq qalır...
Burada yenə də müsiqidən kiçik bir detal yadına düşür. Bir anlığa təsəvvür edin. Pianoçu əyləşir, pianonun qapağını qaldırır, cəmi bircə not səsləndirir və əli havada asılı qalır. Beləcə bir neşə dəqiqə keçir və nəhayət, sonuncu not səslənir və bununla da "əsər" bitir...

Təsəvvür edirsınız?.. Bəli, etsəniz də, etməsəniz də belə bir şey olubdur. Lap hamımızın haqqında eşitdiyi və yaxud da reproduksiyalarlardan gördüyü məşhur qara kvadrat - bəli, K.Maleviçin çəkdiyi qara kvadrat kimi...
Əslində təleyini özü seçeneklər gileyənlənməlidir. O kəslər gileyənlər ki, onların alternativi olmayıbdır. O kəslər gileyənlə bilər ki, onların seçim imkanı olmayıbdır.

Hansısa bir səbəbdən bu ölkəni seçeneklər bu ölkəni sevməyə məhkumdur. Bəli, bəli, çox düz başa düşdü - onlar bu ölkəni sevməyə məhkumdur. Çərəsizlikdən burada qalanlardan bu, tələb olunmur - onlar uzağı tələlərlə barışmaq məcburiyyətdə qala bilər.

Gel, yaşamaq üçün bu ölkəni seçeneklər, bəli, bir daha deyirəm ki, məhz seçeneklər də heç az olmadı. Elə özümüzü də haradasa onların sırasına aid edirik.

Motivlər müxtəlif ola bilərdi. Elə oldu da. Əksəriyyəti, özü də mütləq əksəriyyəti yene də bir növ aldanalar idı. Onlar doğrudan-doğruya belə hesab edirdilər ki, bütün çətinliklər, bütün bu sosial-siyasi eybəcərliliklər müvəqqətidir, anıdır. Təessüf ki, belə olmadı və onlar aldanaraq burada, bu ölkədə qalmalı-yaşamalı oldular.

Özümüze gəldikdə isə, motivlər haradasa, "Qumsallıqda qadın" romanının fəlsəfəsinə adekvat idi. Bilirdik ki, çox çətinliklər olacaq və bəlkə də bir nəsle heç "yaxşı günləri" görmək qismət olamayacaq. Gel, kimsə çətinliklərə ciyin verməli idи, heç olmasa, "ümid yarpağı" olmalı idи. Amma bilmirdik ki, külək o qədər güclü olacaqdır ki, hətta bizlər də budaqlardan qoparıb atacaqdır...

Erməni tarixçi soyqırıım iddialarını və "erməni böyüklüyü" mifini darmadagın elədi

Filipp Ekozyants: "Ermənilər olmayan bir tarix icad edib öz virtual aləmlərində yaşayırlar..."

"Mən etiraf edirəm ki, ermənilərin soyqırımı indi aparırlır. Tarixi hadisələri saxtaşlaşdırıb bəhane qismində istifade edərək erməni xalqını real dünyadan kəsib ayırmışdır. Və bunu əfsus ki, kifayət qədər uğurla edirlər. Təessüf ki, bu gün biz ermənilər öz soyqırıımızda özümüz iştirak edirik."

Ermənilərin genosidi bizim vərdiş edib inandığımız kimi və ya bizi inandırmağa çalışdıqları kimi, heç də 100 il önce baş vermiş, həm bizim xalq üçün, həm də Osmanlı İmperiyasının bütün xalqları üçün böyük felaket baş verib. Bu şər illər önce olub, bitib və həmisişlik bizim qəlbimizdə qalıb.

Erməni xalqının genosidi isə 30 il sonra - 20-ci əsrin 40-ci illerdə başlayıb. Və məhz o vaxt "genosid" sözü və anlayışı meydana çıxıb və bu günədək davam edir. Bu genosidin mahiyyəti də ondan ibarətdir ki, bizim erməni xalqını real dünyadan virtual dünyaya köçürmək isteyirlər.

Əvvələ, bizi inandıra bilərlər ki, bizim öz qonşularımızla, ən yaxın xalqlarla və qan qohumlarımızla heç bir ortaq bağlarımız yoxdur. Əslincisi, bizi inandıra bilərlər

ki, son 400 illik tariximiz, yeni bütün Osmanlı döneni bizim tariximiz deyil və biz guya bu 400 ilde böyük Osmanlı İmperiyasının, zəngin, qüdrətli və maarifləndirici bir dövlətin tamhüquqlu üzvləri yox, hüquqsuzulları olmuşuq.

Bu, əlbəttə ki, belə deyil. Və mən əminəm ki, erməni qardaşlar biz bir yerde baş çıxarıb gerçəyi bulacağıq ki, kim bizi aldadır. Bize həqiqi tarix əvəzinə virtual qədimlik, virtual böyüklik anlayışlarını sıriyırlar - hansıların ki, reallıqla heç bir əlaqəsi yoxdur. Xalqımız üzərində belə bir psiko-tarixi zorakılıq nəticəsində biz özümüz özümüzün düşməni olmuşuq - hətta buna şübhə de eləmirik.

Biz qonşu xalqlara, xüsusən də türk xalqına qarşı özümüzün surrealist tələblərimiz və iddialarımızla öz coğrafi əhatəmizdə bioloji izqoya (tullanti - red.) çevrilmişik. Və biz heç cür anlaya bilmirik ki, həm bizim "soyqırıım" anlayışının yaradıcıları, həm də qonşulara qarşı mənəvi, tarixi və ərazi iddialarının təşkilatçıları - hansılar ki, çox gözəl şəkildə erməni xalqının qurbanlıq obrazını tərennüm edirlər - əslində bizim amansız və məkli düşmənlərimiz-

Biz artıq on illərdir bizə təmamilə yad olan insanlar tərəfində düşünülmüş olduqca ağır "genosid" xaçı ilə dünyada veylənirik. Bu müddətdə genosid sözü hərfi mənada bizimlə qovuşub.

O, hər bir erməni ailəsinin üzvü olub, icazəsiz və çəkinmənən bizim qelblərimizdə yuva salıb və bizim xalqın həyatı şirələrini oradan sorur. Biz qapalı, qəzəbli, kinli olmuşuq və udurduğumuz dünya üzərində hər kəsi məhv eləməyə hazırlıq - o dünya ki, biz orada ən qədim, ən böyük, ən əzabkeşik.

Şükür Allaha ki, ermənilər arasında öz sağlam mühabimə qabiliyyətini və zəka-

heç vaxt bütün erməni xalqı adından danışmamışam, danışmiram və danışmayacağam. Mən yalnız öz şəxsimdə, öz adımdan danışır, öz fikirlərimi söyləyirəm - o ümidi ki, məni məhz ermənilərin anlaqlı kəsimi eşidəcək.

Mən bizim virtual qədimliyimizin, qədim böyükliyümüzün konkret nədən ibarət olduğunu göstərmək və əsas bu suala cavab vermək üçün öz üzərimə məsuliyyət götürürəm: kim və nə üçün bizi aldadır? Digər bütün xalqlar ki mi bizim də qədim keçmişimiz var. Ancaq əfsus ki, onun haqda dəqiq heç nə, yaxud demək olar, heç nə məlum deyil.

Mən dəfələrlə tekrar eləmişəm və yenə təkrar edirəm: bizim güclü dövlətimiz olub. Onun adı Osmanlı İmperiyasıdır. Və biz orada erməni etiqadlı osmanlılar olmuşuq. Bizim heç bir başqa dövlətimiz gerçəkdə mövcud olmayıb. Varisi yalnız erməni xalqı olan dövlət də yüz faiz olmayıb. Mən yalnız təsdiqlənmiş və sizə məlum olan faktlara əsaslanaraq öz keçmişimiz haqda həqiqəti daha etrafı şəkildə təqdim edəcəyəm".

□ Siyaset şöbəsi

Ötən həftənin sonlarında Suriya iqtidarı və müxalifət arasında temasın yaranması diqqət çəkdi. Ancaq digər diqqət çəkən və heyrət doğuran məsələ Suriyada az qala yarım milyon insanın məhvini bəis olan, yüz minləri evindən dildərgin salan Bəşər Əsədin Qərb tərəfindən "əfv" olunmasıdır.

"The Times" yazır ki, nəhayət, Britaniya və onun Qərb müttəfiqləri Suriyada prezident Əsədin öz postunu tərk etməsi barədə uzunmüddətli tələblərindən əl çəkiblər. Üstəlik, Avropa İttifaqı nazirlərinin iclasında belə bir ehtimal da məqbuul sayılıb ki, dünənədək diktator adlandırılın və bəşəriyyətə qarşı cinayətlərdə günahlandırılan Suriya prezidenti qarşidan gələn seçkilərdə iştirak edə bilər. Beləliklə, Avropanın xarici işlər nazirləri Britaniyanın da 2011-ci ildən bəri saxladığı kursdan 180 dərəcə dönmək qərarına gəliblər. (BBC) "The Times" vurgulayır ki, bu dönüş Suriyada münaqişə başlananından bəri 400 min insan mehv olduqdan sonra qəbul edilib. Bu insanların böyük eksiyəti Əsəd qüvvələri və müttəfiqlər tərəfindən öldürülüb.

Məlumatda deyilir ki, ötən həftə Səudiyyə Ərəbistanının paytaxtı Riyadda Suriya müxalifətine açıq şəkildə deyilib ki, onların Əsədin hakimiyyətdə qalmasını qəbul etməkdən başqa çıxış yolları yoxdur. Müxalifətə bəri da bildirilib ki, Əsədin hakimiyyətdən getməsi şərtlə danışqların aparılmasında da heç bir mənə qalmayıb. Britaniyanın xarici işlər naziri Boris Johnson bu siyaset dəyişikliyinə BBC-nin Radio 4 stansiyasına müsbəhəsində işarə edib. "Əlbətə, bu, tamamilə Suriya xalqının marağındadır ki, Əsəd getsin, - deyib nazir. - Biz də ona deyirdik ki, ilkin şərt onun hakimiyyətdən getməsidir. Biz yənə də deyirk ki, o getməlidir, lakin artıq keçid prosesinin tərkib hissəsi kimi getməlidir. Amma eyni zamanda onun demokratik seçkide iştirak etməsi üçün qapı həmisi açıqdır".

Diplomatlar bildirirlər ki, həm cənab Johnsonun, həm də Qərbin siyaseti dəyişməsinə səbəb Suriyanın özündə baş verən hadisələrdir. "The Times" yazır ki, yeni mövqə həm Britaniyanın müttəfiqləri, həm də müxalifətin regional dəstekçisi olan güclər tərəfindən dəsteklənir.

Suriya müxalifətinin sözüssü Yəhya Əl-Aridi deyib ki, o, sözdə dəstək verib, əməldə çox az dəstək verən Qərbin mövqeyindən möyus olub: "Belə görünür ki, maraqlar mənəviyyatdan vacibdir. Cənayətlər zaman keçidkə yox olmur".

Başqa bir Qərb mənbəyi isə deyib: "Bizim siyasetimiz praqmatizm və realizmə əsaslanır. Törətdikləri nəzərə ali-

Qərb 400 min insani qətl edən diktatoru bağışlayır - səbəb

Şəhərin 400 min insanını qətl edən diktatoru bağışlayır - səbəb

Politoloq: "Əsədsonrası Suriyanı təsəvvür edəndə xaos görünür, bu isə Qərbi qorxudur"

Şahin Cəfərli

ründə axtarmaq lazımdır: "Suriya ixtilafının ilk illərində prioritət Bəşər Əsədin hakimiyyətdən salınması idi, bu səbəblə ABŞ və onun bölgədəki müttəfiqləri mötedil adlandırılın müxalif qüvvələrə fəal dəstək verirdilər. Əslində bu siyaset öz nəticəsini vermək üzrə idi və Əsədin məğlubiyyətinə az qalmışdı. Lakin Rusiya və İranın münaqişəye fəal müdaxiləsi, Suriyaya böyük qüvvə göndərmələri, Rusyanın öz aviasiyası və raket qoşunları, İranın isə canlı qüvvə ilə Əsədin köməyinə gelmələri tədricən durumun dəyişməsinə səbəb oldu. Şübhəsiz ki, vəziyyətin dəyişməsində Obama administrasiyasının mövqeyi ciddi rol oynadı, çünki ABŞ istəsəydi və qətiyyətli mövqə sərgiləsəydi, Rusiya və İran yəqin ki, Suriyaya daxil ola bilməzdi. Lakin Obama bu qətiyyəti göstərmədi, neticədə təşəbbüs yavaş-yaş Rusiya-İran-Əsəd üçbucağının əlinə keçməye başlandı".

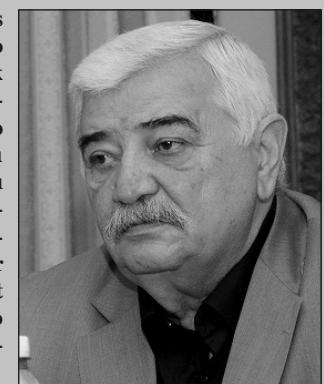
Ekspert keçmiş admİnistrasiyanın yumşaq mövqeyini səbəbsiz saymadı: "Obamanın bu cür mövqə tutmasının əsas səbəbi bu idi ki, o, Yaxın Şərqi regionuna 1 sayılı prioritet kimi baxmirdı, Obama ABŞ xarici siyasetinin əsas istiqaməti kimi Asiya-Sakit okean regionunu elan etmişdi. Bilirsiz ki, iqtida gəldikdən sonra Obamanın ilk addımı İraqdan ordunun çıxılması oldu. Bunun neticəsində İraqda çox ciddi boşluq yarandı və bu boşluğu bir yandan İran, digər yandan isə İŞİD tutdu. Suriyada da buna bənzər situasiya yarandı, Obama Suriyaya quru qoşunları göndərmədi və bəyan etdi ki, bundan sonra Amerika əsgəri Yaxın Şərqi doldurmaya başladı. Ele vəziyyət ya-

addımı İraqdan ordunun çıxılması oldu. Bunun neticəsində İraqda çox ciddi boşluq yarandı və bu boşluğu bir yandan İran, digər yandan isə İŞİD tutdu. Suriyada da buna bənzər situasiya yarandı, Obama Suriyaya quru qoşunları göndərmədi və bəyan etdi ki, bundan sonra Amerika əsgəri Yaxın Şərqi doldurmaya başladı. Ele vəziyyət ya-

Türk mənşəli erməni adları...

Kardaşyan, Köçəryan kimi adlar qoymaqla ermənilərin niyyəti nədir; **Firudin Cəlilov:** "Onların çoxu dönəmə ermənidir"

Erməni dilində şəxs adalarına və sözlərə diqqət yetirəndə türk dillerinə yaxın ifadələrə rast gəlirik. Ötənlərdə də bu məsələ müzakirə mövzusu olub, indi də bu, aktuallığını qoruyub saxlayır. Buna səbəb də hiylərə xalqın ad-qoymada türk adalarına oxşar adları qoymalarıdır. Robert Köçəryan, Kim Kardaşyan və bu tipli coxsayı erməni adlarını misal çəkə bilərik.

Firudin Cəlilov

Türkoloqlar bildirirlər ki, əslində burada da məkrili erməni planı var. Bununla ermənilərin türk adlarını özünükü-ləşdirmək və ənənəvi olaraq iddialarını ireli sürdükləri türk torpaqlarında yaşadıqlarını göstərmek isteyirlər.

Sabiq təhsil naziri, tanınmış türkoloq Firudin Cəlilov "Yeni Məsələ" a açıqlamasında Azərbaycanda şəxs adları qoymaqla belə məsələlərin nəzərə alınmadığını bildirdi: "Azərbaycanda adlar qoymaqla belə məsələlər nəzərə alınmir, çünki bunlar türkçe adlardır. Bəs ne üçün ermənilərin bəzilərinin adları türkçədir? Bu tamam başqa məsələdir. Bu, vaxtilə xristian türklerin getdikcə kilsə tərəfində erməni-ləşdirilmələri ilə bağlıdır. 1500 ildir bu proses davam edə-edə bu güne gəlib çatıb. Onlar yənə qədim türk adlarını saxlayıblar. Qarabağ erməniləri iki yerə bölündü, biri türk xristianlar, digeri həy xristianları idi. Türk xristianlar türkçə danışırıqlar, adları da türkçə idi. Getdikcə onlar erməni-ləşdirilər, türklikdən uzaqlaşdırılar. Millət din vasitəsilə bu şəkələ salındı. Məsələn, son vaxtlara qədər bir əmioğlunun adı türk adı idi, digeri isə erməni adı idi. Yəni bir aile müsəlmanlaşmışdı, digeri xristianlaşmışdı. İndin özündə bu cür hallar məhz xristianlaşan türkrlər bağlıdır. Tarixdə ermənilər türklerin bəzi zamanlarda bir yerde yaşamalarının bu məsələyə dəxli yoxdur. Heç kim öz övladına başqa bir millətin adını boşuna qoymaz. Bu en çox dinlə bağlıdır. Məsələn, bizdə Musa, Isa, Meryəm, İbrahim kimi adlar var. Bunların hamısı dinlə bağlıdır. İsləm dini yarananın sonra da müsəlman olduq. Amma bu tipli adların qoyması ənənəsi qaldı. İndin özündə bizdə yüzlərə əreb adı var. Bu adlar da dindən gelir".

Türkoloq bir çox ermənilərin bu adlardan canlarını qurtarmaq istədiğini də qeyd etdi: "Ermenilərin bu tipli türk adlarını özünükü-ləşdirmək üçün övladlarına qoymalarını zənn etmirəm. Çünkü onlar getdikcə bu adlardan canlarını qurtarmaq isteyirlər. Bu adlar onların tarixinə aydınlıq getirir. Məlum olur ki, onların çoxu dönəmə ermənidir".

□ Cavanşir Abbaslı

bu isə Qərbi qorxudur. Ona görə də onlar Əsədin bu mərhələdə öz yerində qalmasına etiraz etməməyi qərara alıblar. Digər tərəfdən, ABŞ üçün prioritet istiqamət Obama dövründə olduğunu kimi, yenə Asiya-Sakit okean zonasıdır".

Politoloq qeyd etdi ki, üstəlik, Obama dövründə fərqli olaraq, bu bölgədə Şimali Ko-reya problemi bütün ciddiliyi ilə ortaya çıxıb: "Bu məsələ ABŞ üçün həlli vacib 1 sayılı xərici siyaset problemi halına gəlib. Həmin bölgədə ABŞ-in uzunmüddətli maraqları baxımında başlıca problem isə Çin məsələsidir. Çin geləcəkdə ABŞ-in hegemonluğununa meydana oxuya biləcək yeganə dövlət olduğu üçün Vaşinqton bu ölkənin indikindən daha artıq güclənməsinin qarşısını almaq niyyətindədir. Təsadüfi deyil ki, hazırda Trampın tapş-

lığı ilə onun aparıcı Çinə qarşı mümkin iqtisadi sanksiyaların tətbiqi üzərində işleyir. İran məsələsi də ABŞ üçün yenidən aktuallaşmaqdadır. Başqa bir problem isə Rusiya məsələsidir. Trampın Rusiya ilə münasibələri düzəltmək niyyəti Konqresin və dövlət aparatının sərt məqaviməti ilə üzləşdi, nəticədə Tramp ələcsiz qalaraq qanunvericilər tərəfindən müyyənəşdirən Rusiya siyasetini həyata keçirməyə başladı. Yəni sözümüzün canı odur ki, hazırda ABŞ üçün Suriyadan daha vacib problemlər var və Bəşər Əsədin iqtidarda qalı-qalmayacağı məsələsi prioritətlər sıralamasında aşağı yerlərdədir. Avropa Birliyinə gəldikdə isə ABŞ-in liderliyi olmadan onların hər hansı ciddi beynəlxalq problemin öhdəsinə gəlməsi mümkün deyil".

□ E.PASASOV

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

ATƏT

-in Minsk Qrupunun ABŞ-dan
olan həmsədri Riçard Hoqlandın
səlahiyyətlərini başa vurur-vur-
maz mətbuata verdiyi açıqlama
Ermənistanda geniş müzakirələrə səbəb olub. Amerikalı diplo-
matın münaqişənin əsas nizamlanma bəndlərini açıqlaması
məhz Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Ermənistən prezidenti
Serj Sərkisyanın Soçi görüşündən dərhal sonra təsadüf etdi-
yindən, bu, daha çox ajitaj doğurub.

Elxan Şahinoğlu

Qeyd edək ki, R. Hoqlandın "Amerikanın səsi" radiosunun saytında açıqladığı nizamlanma bəndlərinə görə, Dağlıq Qarabağ ətrafindən Ermənistən tərəfindən tutulmuş rayonlar Azərbaycanın nəzarətinə qaytarılmalıdır. Eyni zamanda bütün məcburi köçkünlərin əvvəl yaşıqları əraziləre qaytarılması sözügedən həll modelində əksini tapır. Bütün bunlar isə ermənilər tərəfindən hay-küylə qarşılınlı. Xüsusiətədə Qarabağdakı separatçılar bu təkliflərə qəzəbli reaksiya veriblər. Erməni politoloq Arman Məlikyan (*bu adam vaxtılıq qondarma "DQR" in "xarici işlər naziri" vəzifəsini daşıyıb - red.*) iddia edib ki, "Hoqlandın təklifi "ərazi qarşılığında heç nə" formulundan başqa bir şey deyil. Bu, Rusiya və Azərbaycan siyasi sadimlərinin və analitiklərinin səsləndirdiyi tezislərlə eynidir. "Belə çıxır ki, ərazilər Azərbaycana "DQR"-in torpağı kimi deyil (?), sadəcə, qan tökülməsinin qarşısının alınması üçün qaytarılacaq", Məlikyan özünün facebook səhifəsində yazıb.

Separaçı qurumun daha bir nümayəndəsi Ayk Hanumyan isə problemin yegane həllinin qondarma qurumun tanınması olduğunu bildirib. O, müharibədən önce 4440 kv. km-lük əraziyə malik Qarabağın əvvəlki səhədlərinə qaytarılmasının mümkünsüz olduğunu qeyd edib.

Ermənistən təhlükəsizlik üzrə ekspertlərdən sayılan, strateji araşdırımlar mərkəzinin rəhbəri politoloq Hrant Məlik-Şahnazaryan Hoqlandın təkliflərinin artıq aktuallığını itirdiyini bildirib. Politoloq Hrant Mikaelyan isə Riçard Hoqlandın gethagdətə belə bir təkliflə çıxış etməsini təbii hesab edir. "Onun selahiyətləri dövründə nizamasalma prosesi ilə bağlı deyişiklik olmayıb. Görünür, o getdikdən sonra prosesi yerindən tərəfəmek üçün addım atmağa cəhd edib". Bəzi erməni siyaset ekspertleri isə məsələyə daha təmkinli yanaşmağa üstünlük verib.

Qeyd edək ki, rəsmi Bakı danışqlara sadıqlığını nümayiş etdirerek irəli sürülen təkliflərə müsbət reaksiya verib. Ermənistən ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Riçard Hoqlandın vurğulduğu prinsipləri qəbul etdiyini etiraf edir, onda artıq substantiv danışqlara başlamaq lazımdır. Bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Riçard Hoqlandın son açıqlamasını şərh edərən deyib (Trend).

Nazir bildirib ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri ölkələrinin dövlət başçılarının Akvil, Muskoka və Los-Kabos bəyanatlarında Helsinki Yekun Aktü əsasında münaqişənin mərhələli həllinin əsas elementləri əksini tapıb: "Bu elementlər də yenilənmiş Madrid prinsiplərinin fundamental əsasını təşkil edir. ABŞ-dan olan həmsədri Riçard Hoqland tərəfindən də bu prinsiplər bir daha vurğulandı. Biri digərini tamamlayan bu prinsiplərin ardıcılığında ilkin addım Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionu ətrafindakı işğal olunmuş ərazilərlənən Ermənistən qoşunlarının çıxılmasıdır. İşğal faktının aradan qaldırılması ilə məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına geri qayıtması və zəruri təhlükəsizlik tədbirlərinin həyatə keçirilmesi təmin olunmalıdır. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Ermənistən münaqişə ilə əlaqədar BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinin təhləbləri ni də yerinə yetirmir".

E.Məmmədyarov bildirib ki, Ermənistən tərəfi bu prinsiplərin yeni olmadığını və onları qəbul etdiyini etiraf edir, onda artıq təfərrüatlılar müzakirə etmək üçün substantiv danışqlara başlamaq lazımdır. Münaqişənin həlli ilə yaranacaq əməkdaşlıq imkanlarından erməni xalqı faydalana biləcək: "Azərbaycan tərəfi dəfələrlə bəyan edib ki, həmsədri ölkələrin dövlət başçıları səviyyəsində qəbul edilməz hesab olunan status-kvonun dəyişdirilmesi, mü-

naqişənin tezliklə həlli və regionda davamlı sülhün təmin olunması üçün ciddi danışqlara həziridir. Ermənistan hakimiyyəti hələ ki geniş müzakirəyə səbəb olan təkliflərə neqativ münasibət açıqlayıb. Xarici işlər naziri Edward Nalbendyan amerikalı həmsədri yeni bir şeyi söylemədiyi bildirib. Amerika Erməni Milli Komitesi Hoqlandın bəyanatını hiddət və qəzəbələr qarşılıyib, "qəbululedilməz olduğunu" bildirib. Erməni jurnalist İosif Kubatyan isə "Reqnum"da yazdığı məqaləsində amerikalı həmsədri çıxışının təsadüfi olmadığını bildirib. Onun sözlərindən belə anlaşılr ki, son günlərdə Ermənistən Avropa Birliyi və NATO ilə münasibətlər qurması Rusiyanı əsəbləşdirib və Moskva Ermənistəni Azərbaycan üçün da yumşaq olan varianta razılaşmaya məcbur edib. Ancaq görünür, bu ölkənin fəlakətə doğru getdiyini anlayanlar da az deyil. Bu, keçmiş həmsədri təklifləri ni verilən normal reaksiyalarдан da görür.

Erməni politoloq, İrvanda ki Strateji Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri Riçard Kirakosyan deyib ki, ətraf rayonların qaytarılması ermənilər üçün "ağrılı məsələdir", lakin bunsuz sülh mümkün deyil. "Hoqlandın açıqladığı sanəddə ətraf rayonların qaytarılması prinsipi əksini tapıb ki, bu da erməni tərəfindən təkliq qarşılınlı. Lakin bəzən başa düşməliyik ki, hansısa konstruktiv həll yolu tapmaq üçün bu məsələ həlledici əhəmiyyət kəsb edir" - ekspert deyib.

Əslində irəli sürülen təkliflərde Ermənistən Dağlıq Qarabağı birleşdirən dəhlizin vacibliyi

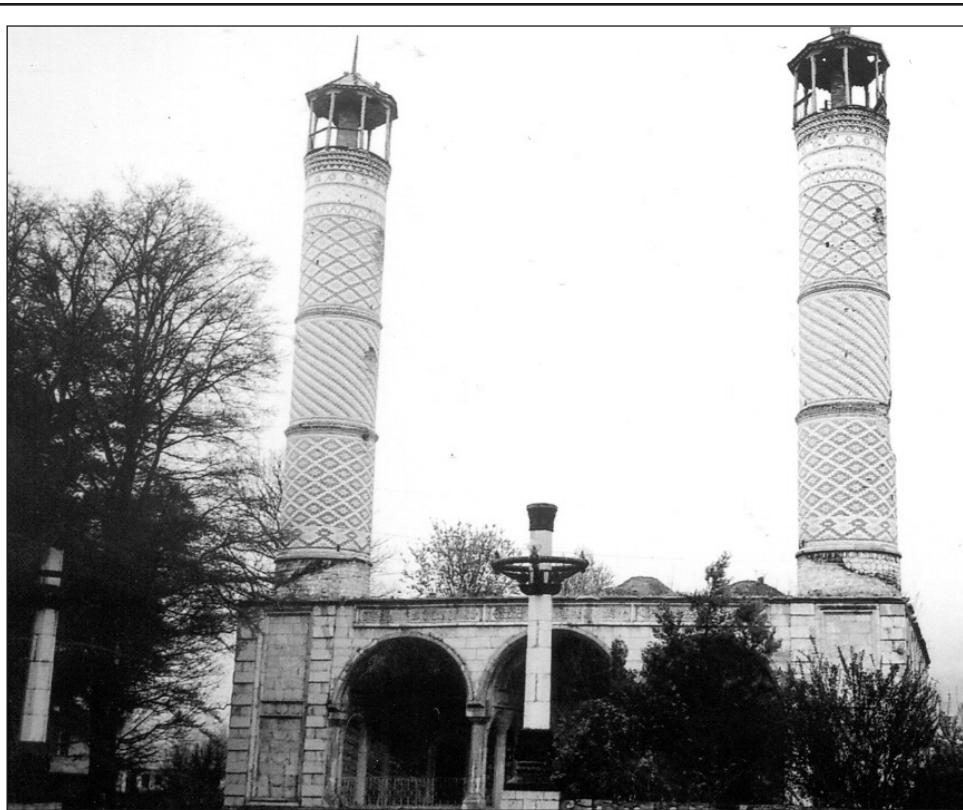
Moskva dini liderləri bir araya gətirir; BMT Baş Məclisi çərçivəsində XİN rəhbərlərini görüşdürmək istəyən həmsədrlər İrəvanın saymaz davranışlarına reaksiya vermir; **politoloq**: "Ermənistən qeyd-şərtsiz Dağlıq Qarabağ ətrafindakı rayonları boşaltmayana qədər bölgədə sülh mümkün deyil"

ninqəd olunması işğalçıya ən böyük güzəştür. Hoqlandın sözlerine görə, bu dəhliz ele geniş olmalıdır ki, daşmaların təhlükəsizliyini təmin etsin, amma bütün Laçın rayonunu əhatə edə bilməz. Düzdür, referendum məsəlesi heç bir halda qəbul olunmazdır. Ancaq Bakı mərhələli həll yoluna üstünlük verməkla galəcəkdə tərefləri qane edəcək hansısa orta variantın qəbulunu da mümkün sayıb.

Vurğuladığımız kimi, Hoqlandın açıqladığı prinsiplərə əsasən işğal altındakı ətraf rayonlar üzərində Azərbaycanın suverenliyi bərpa edilməli, o cümlədən dəhliz çıxılmaqla Laçın rayonu da qaytarılmalıdır. Dağlıq Qarabağın yekun statusu isə qarşılıqlı anlaşıma və nəticələri hər iki təref üçün hüquq əhəmiyyətə malik olan referendumla müyyən edilməlidir.

Amerikalı diplomatın açıqlamasının BMT Baş Assambleyasının gələn ay keçiriləcək sessiyası ərefəsində ortaya çıxmazı da maraqlıdır. Xəbər verildiyi kimi, həmsədrlər Azərbaycan və Ermənistən XİN rəhbərlərinin sessiya çərçivəsində görüşdürülməyi istəyirlər. Prezident Pitinlə S.Sərkisyan arasında keçirilən Soçi görüşündən sonra geniş müzakirəyə səbəb olan bu sənəd-layihəye Rusiyanın reaksiyası isə hələ bəlli deyil. İstenilən halda təccübündür, İrəvanın əsas kimi qəbul etdiyi prinsiplər Ermənistənə niye hay-küyle qarşılınlı.

"Atlas" Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, adətən amerikalı həmsədrlər selahiyətlərini başa vurmaq ərefəsində sö-

Qarabağ

Xankəndindəki rejimin təhlükəsizliyi ortadan qaldırılacaq. Belə olan haldə danışqlarda diktə edən təref biz olacaq".

E.Şahinoğlu xatırlatdı ki, erməni separatçılarının vaxtılıq üç məqsədi olub: "Birinci məqsədi Şuşanı işğal etmək olub ki, Xankəndi üzərindəki təhlükə sovüşsun. İkinci Laçını işğal etmək isteyiblər ki, Ermənistənla birbaşa əlaqələri olsun. Üçüncü məqsədləri Dağlıq Qarabağ ətrafindakı rayonların işğali olub ki, özləri üçün bufer zonası yaratsınlar. Təessüf ki, erməni separatçıları 1990-ci illərin əvvəllərində hər üç məqsədinə çatıblar. İndi bizim qarşımızdakı birinci məqsəd separatçıları bufer zonasından və məhrum etməkdir. Bu, danışqlar masasında elimizi xeyli gücləndirəcək və bəlkə də sülh müqaviləsinin imzalanmasını sürətləndirəcək".

Maraqlıdır, hazırda Qarabağ məsəlesi ilə bağlı Rusiya və Amerikanın yanaşmasında fərq

Qarabağda status-kvonun qorunması üçün daha bir cəhd

zün düzünü deyirlər. "Onuz ermənilər anlayırlar ki, Dağlıq Qarabağın ətrafını boşaltmalıdır. Həmin bölgələr onlara, sadəcə, danışqlarda alver predmeti olaraq lazımdır" deyən ekspert amerikalı həmsədri Riçard Hoqlandın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün faktiki "mərhələli həll" planının yerinə yetirilmesinin vacibliyi bildirməsi günün reallığıdır: «Ermənistən qeyd-şərtsiz Dağlıq Qarabağ ətrafindakı rayonları boşaltmayana qədər bölgədə sülh mümkün deyil. Əslində bunu Ermənistənə də anlayırlar və təsadüfi deyil ki, ara-sıra Dağlıq Qarabağ ətrafindakı rayonları nə vaxtsa boşaltmaq məcburiyyətində qalaclarını etiraf edirlər. Sadəcə, İrəvan bu rayonları qeyd-şərtsiz boşaltmaq istəyir. Heç bir dövlət İrəvana təzyiq etmir, ona görə də durduğunda yerde Dağlıq Qarabağ ətrafindakı rayonları boşaltmayaq".

Politoloq Nyu-Yorkda gözönünlənən XİN başçılarının görüşündə fayda gözləmir. Onun fikrincə, "her dəfə nəticəsiz başa çatan görüşlərdən biri olacaq".

Bu arada Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının baş katibi Yuri Xaçaturovun Ermənistənə səfər etməsi, prezidenti Serj Sərkisyan və digər rəsmi şəxslərlə görüş planlaşdırmasında diqqət çəkir. Hər halda, Dağlıq Qarabağ məsəlesi bu görüşlərdə aparıcı mövzudur.

Amerika görüşünə paralel olaraq dini liderlərin görüşü də planlaşdırılır. Belə ki, sentyabrın 8-də bütün ermənilərin katalikosu 2-ci Qaregin və Qafqaz müsləmanlarının Şeyxi Hacı Allahşükür Paşazadə görüşəcək. Görüş Moskva və bütün Rusiyanın patriarxi Kirillin vəsitiçiliyi ilə teşkil olunacaq.

İrəvanın davranışları, hətta Hoqlandın güzəştli təkliflərinə verdilər etinəzəs münasibət ondan xəbər verir ki, istənilən səviyyədə aparılan danışqlar, sadəcə, böyük məharibə riskini minimuma endirməyə xidmət edir. Bu isə Ermənistənə hava və su kimi lazımdır...

“Terror təşkilatlarının sayı, aktivliyi, əhatə dairəsi 15-16 il öncələrlə müqayisədə artıb. Bunun bir səbəbi də dünya düzənində sivilizasiyalararası gərginliyin yaranması ilə bağlıdır”. Bu barədə politoloq Qabil Hüseynli “Yeni Müsavat”a açıqlamasında bildirib. Onun sözlərinə görə, sozializm sisteminin çökməsi ilə dünyada belə bir meyl üstünlük təşkil edirdi ki, sivilizasiyalar arasında qarışdırma sona çatır, bundan sonra sivilizasiyaların həmçəyi prosesi başlayacaq. Lakin belə olmadı. Əksinə, münasibətlər get-gedə gərginləşdi. Bu isə yeni-yeni terror təşkilatlarının yaradılmasına tekan verdi.

Q.Hüseyinli qeyd etdi ki, terror təşkilatları bir qayda olaraq ayrı-ayrı dövlətlər tərəfindən maliyyələşdirilir və yaradılır. Lakin daha çox dini pərədə altında formalaşır: "Dövlətlər terror təşkilatlarından özlərinin geosiyası, iqtisadi planlarını həyata keçirir".

Odur ki, terror qruplarının yaranmasında, fealiyyət göstərməsində müxtəlif dövlətlərin rolü şəksizdir. Hər kəsə bəlliidir ki, uzun müddət İŞİD-i Səudiyyə Ərabistanının və bir neçə əreb ölkəsinin adı ilə bağladılar. İŞİD-in yaradılmasında bəzi Qərb dövlətlərinin də rolunun olduğu dəfələrlə mediada yazılıb, fikirlər irəli sürüüb. İŞİD-in komanda heyətini İraqın Səddam Hüseyn hakimiyyəti dövründəki generalları və yüksək vəzifəli ordu mənşublarından formalaşdırıldıqları da məlumdur. Bir sıra terror təşkilatlarının yaradıl-

ması ve ayaq üstə saxlanmasında isə İranın rolünün olduğu barədə zaman-zaman filmlər irəli sürülüb.

Dövlətlər bir-birlərinin mü-
əyyən bölgələr üzərində təsir-
lərini zəiflətmək üçün terrorçu
təşkilatlardan da istifadə edir-
lər. Terror qruplaşmalarına
maliyyə dəstəyi, silah-sursat
ötürülməsi də bununla bağlı-
dır. Bəzi dövlətlər isə zaman
keçidkən sonra bir vaxtlar öz-
lərinin yaratdıqları, dəstəklə-
dikləri terror təşkilatlarının hə-
dəfinə çevirilirlər. Lakin bu, di-
gərlərinə dərs olmur".

Politoloq vurğuladı ki, terör təşkilatlarının yaradılmasında, ayaq üstə saxlanmasında super dövlətlər de iştirak ediblər: "Məsələn, ABŞ-in adı bu sırada zaman-zaman xüsusi şəhər qeyd edilib. ABŞ Suriya məsələsinin ilk vaxtlarında Türkiyə ilə birgə hərəkət edirdi. O zaman Suriya azadlıq ordusunun tərkibində rəndarəng grup-

**“Terror teskilatlarını büyük
dövlətlər yaradır ve saxlayır”**

Tanınmış politoloq: "Dövlətlər terror təşkilatlarına hər cür dəstəyi tamamilə kəssələr, bu təşkilatlar cəmi bir il duruş gətirə bilərlər və yox olub sıradan çıxarlar"

Qabil Hüseyinli

laşmalar bireleşmişdi. Bu qruplaşmaların içerisinde "Əl-Qa'idə"nin Yaxın Şərqdəki davamçısı "Əl-Nüsra" xüsusilə fərqlənirdi. O zamanlar "Əl-Nüsra" cəbhəsinə silah təminatında ve rak etdi. Onlar "Əl-Nüsra"ya Suriya azadlıq ordusunun tərkib hissəsi kimi baxırdılar. Lakin sonradan "Əl-Nüsra"dən dəstəyi çekdilər.

Rusivanın işa PKK-nın və

Rusyanın ise PKK'nın yakalanması ve avuç üstü gelmesi

sında əlinin olduğu haqda saylı-hesabsız açıqlamalar, iddialar, fikirlər indiyə qədər olub. Hələ SSRİ zamanında yaradılan PKK-ya o zaman Moskvanın dəstəyinin olduğu bildirilir. Bu gün isə PKK-nın bir sıra problemlərinin həll edilməsindən Rusyanın rol oynadığı deyilir".

Q.Hüseyinli hesab edir ki, dövlətlər terror təşkilatlarına hər cür dəstəyi tamamilə kəsələr terror təşkilatları cəm bir il duruş getirə bilərlər və yox olub sıradan çıxarlanır. Çünkü terror qruplarının uzun müddət yaşamasında, güc lənməsində mütləq hansısa dövlətin və dövlətlərin rolunu nə olmasına şübhəsizdir. Onları avaq üstə dövlətlər saxlavın-

“Artıq İŞİD-ə dəstək demək olar ki, yox dərəcəsinə enib. Ona görə də İŞİD-in öhdəsin-dən çox asanlıqla gəlmək mümkün olur”.

Həmsöhbətimiz onu da dedi ki, terror təşkilatlarının sırasında yeniyetmələrin sayıının getdikcə çoxalmasının arxasında dayanan məqamlar var. Bu da ondan ibarətdir ki, yeniyetmələr və uşaqların beynini yumaq, onlara istənilən ideologiyani qəbul etdirmək deha özündür. onlar yüksək

□ Etibar SEYİD AĞA

Bakıdan başqa ölkəyə 29 avroya Uçmaq mümkün olacaq

Ekspert: "Bu dəyişikliklər ölkədə turizmin inkisafına müsbət təsir göstərəcək"

Uzun müddətdir Bakıdan digər xarici ölkələrə uçuşun qiymətinin baha olması ilə bağlı sosial şəbəkələrdə müzakirələr aparılırdı. Artıq sentyabrın 1-dən etibarən Bakıdan Moskva, Kiyev, Antalya, Kazan, Mİneralniye Vodi, Tiflis və Tehrana, oktyabrın 29-dan isə tətbiq ediləcək qış uçuş cədvəlinin başlamasıyla Bakıdan İstanbula və Sankt-Peterburqa, eləcə də Gəncədən Moskvaya uçuşlar olacaq.

Bütün istiqametler üzre minimal tarif bir tərəfə 29 avro təşkil edir. "Buta Airways" tipik lou-koster sxemi üzrə fəaliyyət göstərir və baqajın daşınması, təyyarədə isti yeməklər, yer seçimi və digər xidmətlər əlavə ödəniş müqabilində təklif ediləcək.

106 sərnişin tutumuna malikdir.

Yaxın günlərdə şirkətin daha bir yeni "Embraer 190" təyyarəsinin Bakıya gətirilməsi nəzərdə tutulur. Ümumilikdə isə aviaşirkətin havagəmələri parkındakı "Embraer-190" təyyarələrinin sayı 8-ə çatdırı-

Avgustun 25-də prezident İlham Əliyev "Azerbaycan Hava Yolları" QSC-nin nəzdində yaradılan "Buta Airways" aviaşirkətinin Bakıya gətirilən ilk "Embraer 190" təyyarəsi ilə tanış olub. "Azerbaycan Hava Yolları" QSC-nin prezidenti Cahangir Əsgərov "Buta Airways" aviaşirkətinin yeni "Embraer 190" təyyarəsi barede dövlət başçısına məlumat verib. Bildirilib ki, ekonom sinif modifikasiyalı bu təyyare

mətlər üzrə minimal tarif bir tərəfə 20 avro təskil edir".

terəfə 29 avro təşkil edir. Qeyd edək ki, minimal "Bündə" tarifi ilə alınan aviabiletlər qaytarıla və ya dəyişdirilə bilməz. "Standart" tarifi ilə alınan aviabiletləri dəyərinin əlyat aviaşirkətin sayındır. Müstəqil qeydiyyat köşklərinə pulsuz olaraq mümkündür. Bu, hava limanındakı qeydiyyat masalarında isə 3 avro təşkil edəcək.

50 faizi tutulmaqla dəyişmək və ya qaytarmaq mümkün olacaq. Yuxarıda da qeyd edildiyi kimi, Lou-kost aviaşirkət olaraq, "Buta Airways" aviareyslərdə baqajın, el yükünün daşınması, təyyarə göyərtəsində isti yeməklər, eləcə də təyyarədə yer seçimi ki- mi əlavə xidmətləri ödəniş

Bundan başqa, üç ölçü-
nün cəmi üzrə 110 santi-
metrdən artıq olmayan ölçüdə
və çeki məhdudiyyəti tətbiq
olunmayan el yükünün daşın-
ması 25 avro təşkil edəcək.
Analoji qiymətə çəkisi 23 ki-
lograma qədər (daxil olmaqla)
müzəqabılində təklif edəcək.

Rində sendviçlər və su pulsuz
təqdim olunacaq. İstiyeməy
aviabiletin alınması prosesi za-
manı 7,90 avro ödəniş etmək
öncədən sifariş etmək mümkün
olacaq. Həmçinin təyyarə
nin göyərtəsində müxtəlif içki-
lər və soyuq qəlyanalar əldə
etmək mümkün olacaq.

“Yeni Müsavat”a danişan iqtisadçı Fikret Yusifova görə, bu, doğrudan da ölkədə turizmin inkişafına təkan verəcək: “Ölkədə turizmin inkişafı üçün müxtəlif müraciətlər olacaq.

şafına tekan verəcək bir sıra amillər var. Bunlardan biri de gəlİŞ və gediş xərcləridir. Bu gün turizmin inkişafı üçün çox ciddi zəruri addımlar atılıb. Artıq ölkədə Turizm Şurası da yaradıldı və bu istiqamətdə ölkə prezidentinin sərəncamı qəbul edildi, turizm zonaları müəyyənləşdi. Yeni inkişaf üçün xeyli sayıda tədbirlər görlür. Bütün bunların hamısı ölkəyə daha çox turist cəlb etmək məqsədləri güdür. Bu kontekstdə atılan addımlar dan biri de hava daşımaları zamanı yeni tariflərin tətbiqidir. Turist bir ölkəyə getmək qərarını verirse, bütün şərtləri saf-çürük edir. Bunlardan ən başlıcası ölkədəki ictimai siyasi sabitilkidir ki, Azərbaycanda bu baxımdan vəziyyət ürəkaçandır. Son döndlərdə Türkiyədə, Misirdə baş və rən hadisələr fonunda orada turizm xeyli gerilədi. İnsanlar ora turist kimi getmək qərarından vaz keçdilər. Azərbaycanda isə ictimai-siyasi vəziyyət sabitdir. Ölkəyə gelmək üçün viza rejiminin sa-dələşdirilməsi istiqamətində barılə qeyri-neft sektorunun əhəmiyyətli bir hissəsi olan turizmin inkişafının yüksək səviyyəyə çatdırılması istiqamətində işlər görülür. Turistlərin sayını 6-8 milyona çatdırıqlısa, hesab edirəm ki, bu sahənin inkişafı istiqamətində qarşıya qoyduğumuz məqsədlərin birinci mərhələsini yekunlaşdırılmış olarıq. Buna gedilir və gözəl də görünür ki, paytaxtda nə qədər əcnəbi vətəndaş var. Lakin bir neçə il önce belə deyildi. Deməli, yaradılan ab-hava turizmin inkişafına meydan açıb. Eyni zamanda hava daşımı sahəsində rəqabet mövcuddur. Məsəfə eyni olub, qiymətlər fərqli olanda turist artıq pul xərclemək istəmir. Təkcə turist yox, bunu hər bir vətəndaş düşünür. Məndə olan məlumatə görə, bəzi vətəndaşlar qiymətlər baha olduğu üçün Gürcüstan vasitəsilə uçurdular. Bunun qarşısını almaq üçün yeganə yol düzgün qiymət siyaseti yürütməkdir. Ona görə de atılan addım məqbul sayılmalıdır".

əlì RAIS

Yay mövsümü başlayandan tez-tez redaksiyamıza müxtəlif ünvanlardan suyun tərkibinin çirkli olması ilə bağlı şikayətlər daxil olur. Gələn şikayətlərdə suyun bulanıq olması, paslı olması, qaynadıqdan sonra suyun dibində çoxlu çöküntünün olması, su krantının ucluğunda daşın yiğilması kimi hallar qeyd olunur. İçməli suyun sehətəmizə mənfi təsir etdiyini deyən şikayetçilər dövlətin bu sahəyə nəzarətinin artmasını tələb edirlər.

Bəs görəsən, "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən mənzillərə verilən suyun tərkibində həqiqətənmi problem var? Bu nədən yaranır? Niyə əhalinin sağlamlığı diqqətə alınmır?

"Yeni Məsəvət"ə danişarkən bu suala cavab verən Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bildirdi ki, bu dövlət qurumunun anbarlarında saxlanılan suyun keyfiyyəti ilə bağlı heç bir problem yoxdur: "Mən 4 il önce Marseldə keçirilən 16-ci su Konqresində iştirak etmişəm. 25 min insanın çağırıldığı bir Konqresdə suyun təmizlənməsi, saxlanması barədə xeyli məlumat əldə etdim. Daha sonra gəlib həmin bilgilər əsasında "Azərsu"nun sutəmizləyici qurğularında monitoring keçirdim. Nəzəri baxımdan "Azərsu"nun suyu normal təmizlədiyi qərarına gəldim. Lakin su infrastrukturunu o qədər köhnəlib ki, ayrı-ayrı yerlərdə tez-tez qəzalar olur. Eləcə də bəzən kənar sular, yağış suları, çirkab suları içməli su xəttinə qarışır. Bu isə infrastrukturun köhnəlməsindən irəli gəlir. Ona görə də tez-tez qəza olan yerlərdə təmir işləri gedən zaman bu hadisə baş verir. Əlbəttə, əhali haqlıdır. Krantın sonluğuna daşlığını, palçıqlı su gəlir, təmizlənmiş su gəlib əhaliyə çatır. Tikintiyə icazə veren dövlət qurumları ilə "Azərsu" arasında sanki bir razılılaşma yoxdur. Vətəndaşdan rüşvet alıb dağın başında yerləşən bir torpaq sahəsini ona satırlar, orada ev tikməyə icazə verirlər, daha sonra hamı yiğisib tələb edir ki, "Azərsu" oraya su və kanalizasiya xətti çəksin. Belə çıxır ki, "Azərsu" insanların arxasında getməlidir. Bu, anormal haldır".

Ekspertin sözlərinə görə, önemli olan normal infrastrukturun yaradılmasıdır: "Nə qədər ki, suötürücü boruların dəyişdirilməsi baş verməyib, bu ha-

uchen onun hansının yaxşı, hansının pis olmasını müəyyən etmek hələ mümkün olmayıb. Daha çox qəzalar baş verəkən mənzillərə verilən suyun tərkibində problem yaranır".

E.Hüseynov vurğuladı ki, "Azərsu"nun sutəmizləyici qurğularına etibarı

lərinin olmasına. Həmin anbarlarda yiğilib saxlanılan, sonradan mənzillərə paylanılan suyun keyfiyyəti normal olmaya bilər. Hətta bizdə olan məlumatlara görə, bu anbarlar təmizləmədiyindən suyun içinde olmuş həşəratlar belə var. Mən yeni binalarda yaşa-

İçməli suyun içindəki zəher...

Eyyub Hüseynov:
"Su infrastrukturunu o qədər köhnəlib ki, yağış, çirkab suları içməli su xəttinə qarışır"

Anar Cəbrayıllı:
"Bu gün "Azərsu"nun Ceyranbatandan, Kürdən, Oğuz-Qəbələdən, Şolların gətirdiyi suyun keyfiyyəti standartlara tam uyğundur"

disələr yaşanacaq. Bu vəziyyətdən istifadə edən su filtreçiləri guya evlərdə mənitorinq keçirirlər və heç bir sertifikati olmayan, saxta yollarla düzəldikləri filtrləri evlərə satırlar. Bizim ofisimizdə su filtreçilərinin istifadə etdikləri suyun tərkibini yoxlayan cihazlar var. Texminən 20 gün önce bizim Amerikadan dönen bir Almaniyyada belə deyil. Orada insanlar həddindən artıq qənaətlə su işlədirlər. Mən Almaniyyaya qonaq getmişdim, hamamda yu-yunarkən qonaq qaldığım evin sahibi çox üzr istəyərək bildirdi ki, hamamda bu qədər qalmaq olmaz, suya qənaət etmək lazımdır. Bizdə isə suyun qiyməti yəterince aşağıdır, insanlar bunun qədrini bilməlidirlər. Ancaq su infrastrukturunun tezliklə dəyişməsi fikri ilə razıyam. Mənzillərə paylanan suda problem olmasının bir səbəbi də yeni tikililərin özünü su anbar-

var: "Ancaq su xətlərindəki problem abonentin problemi deyil. Gərək hökumət bununla bağlı investisiya yatırsın, həmin xətləri yeniləsin. Bir məsələ də var ki, Azərbaycanda suyun qiyməti çox ucuzdur. Burada insanlar hamamda rahat şimə bilir. Ancaq Avropa ölkələrində, məsələn, Almaniyyada belə deyil. Orada insanlar həddindən artıq qənaətlə su işlədirlər. Mən Almaniyyaya qonaq getmişdim, hamamda yu-yunarkən qonaq qaldığım evin sahibi çox üzr istəyərək bildirdi ki, hamamda bu qədər qalmaq olmaz, suya qənaət etmək lazımdır. Araşdırırıq və baxırıq ki, bunlar hamısı standartlara uyğundur. Bir problem də insanların həyet evlərinə özlərinin çəkdikləri kommunikiya xətlərindədir. Məsələn, insanlar özləri 10 il önce yerin üstü ilə dəmir boruda su çəkiblər. Ar-

yan vətəndaşlara tövsiye edirəm ki, vaxtaşırı həmin su anbarlarına nəzarət etsinlər və heç olmasa ildə bir dəfə təmizlənməsinə nail olsunlar".

Anar Cəbrayıllı isə mövzu ilə bağlı "Yeni Məsəvət"ə açıqlamasında bildirdi ki, təmsil etdiyi qurumun mənzillərə verdiyi suyun keyfiyyəti ilə bağlı heç bir iradı qəbul etmir: "Bu gün "Azərsu" Səhmdar Cəmiyyətinin müxtəlif mənbələrdən, Ceyranbatandan, Kürdən, Oğuz-Qəbələdən, Şolların gətirdiyi suyun keyfiyyəti standartlara tam uyğundur. Bizim əhaliyə verdiyimiz suya nəzarəti Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi həyata keçirir. Biz istehsalçı, emalçı və paylayıcı şirkətik. Suya dövlət nəzarətini isə bu orqan həyata keçirir. Ona görə də bu gün kim desə ki, bizim suyumuza problem var, bu doğru deyil. Ola bilə ki, lokal xarakterli problemlər yaşansın. Ancaq bunun kütləviliyi mümkün deyil. Əsas şikayətlər suyun bulanıqlığı ilə bağlıdır. Bizim qaynar xəttimizə də gündə iki və ya üç müraciət gəlir ki, su bulanıqdır. Bu şikayətlər Suraxanidən, Qaradəğdən, Binəqədədən və başqa qəsəbələrdən gelir. Araşdırırıq və baxırıq ki, bunlar hamısı standartlara uyğundur. Bir problem də insanların həyet evlərinə özlərinin çəkdikləri kommunikiya xətlərindədir. Məsələn, insanlar özləri 10 il önce yerin üstü ilə dəmir boruda su çəkiblər. Ar-

Müharibə veteranının mülkü mənimlənilib

İkinci Dünya müharibəsi iştirakçısı torpağının yarısını satıb, öz adında qalan hissə isə naməlum şəxslərin adına keçib. Baki şəhər sakini Abbasova Solmaz Həsənbala qızı redaksiyamıza gələrək şikayətlənib. Şikayətçi qeyd edib ki, İkinci Dünya müharibəsi veteranı olmuş atası Əliyev Həsənbala Qüdrot oğlunun adına torpaq sahəsi müəmmalı şəkildə başqasının adına keçirilib:

"Atam 2004-cü ildə Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Vişnyovka-1 bağ sahəsi ünvanında yerləşən 901 sayılı 12 sot bağ sahəsində yerləşən 14,17 kvm sahəli bağ evini özəlləşdirərək, Zenfira adlı qadına satıb. Qeyd etdiyim kimi, atam yalnız bağ evini həmin qadına satıb, 12 sot torpaq sahəsini özəlləşdirmədi üçün onun adında qalırdı. Yəni həmin ərazi alqı-satıq predmeti olmamışdı. Hazırda mən atamın hüquqi varısı və ailə üzvüyəm. Bu yaxınlarda həmin 12 sot torpağı atamın adına özəlləşdirib, daha sonra öz adıma keçirmək istəyirdim. Bu məqsədə Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinə müraciət etdim. 2011-ci ildə mənə cavab verildi ki, bu mümkün deyil, çünkü naməlum bir fiziki şəxsin adına keçirilib. Sonradan məlum olub ki, Zemfira adlı qadın 14,17 kvm sahəli bağ evini alıqdan sonra qanunsuz şəkildə müxtəlif yollarla 12 sot torpaq sahəsini də öz adına keçirib".

Şikayətçinin sözlərinə görə, mübahisəli torpaq sahəsi sonradan 3 nəfərə satılıb: "Araşdırma apardım, məlum oldu ki, Zemfira adlı qadın qanunsuz şəkildə həmin ərazini 3 nəfərə satıb. Hazırda həmin şəxslər şikayətçidirlər.

Aidiyyəti orqanlarından xahiş edirəm, mənim hüquqlarımı bərpa edib, atamın adına olan 12 sot topağın yeganə vərəsə kimi mənim adıma keçməsinə köməklik göstərəsiz. Məsələ ilə bağlı müxtəlif qurumlara müräciət etsəm də, məqsədli şəkildə hüquqlarım pozulur".

Məsələ ilə bağlı qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırlıq.

□ Xalidə GƏRAY

tiq həmin boru köhnəlib və paslanıb. Ola bilə ki, bir dur, 0,1 faizində isə mən müddət su kəsilib, sonra dediyim hallarda problem yenidən veriləndə həmin ola bilər. Bir də hansısa borunun içindəki pas suya ərazidə su xəttində qəza qarışın. Biz "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ola-raq tam əminliklə deyə bilərik ki, əhaliyə verdiyimiz suyun keyfiyyəti ilə bağlı problem yoxdur. "Azərsu" bəzi ərazilərdə ötən əsrin 50-ci illərində çəkilmiş xətlərlə su paylaşıyır. Ancaq bu o demək deyil ki, suyun tərkibi korlanır. Həmin xətlər daim təzyiq altındadır və daim su olan xətlərdə keyfiyyətlə bağlı problem ola bilməz".

Supaylayıcı şəbəkələr-də köhnəmiş boruların suyu çırkləndirməsinə gəlince, Anar Cəbrayıllı bu iradla razılaşmadı: "Bizim anbarlardan çıxan suyun xəttlərdə keyfiyyəti tam normaldır. Evlərə gedən suyun də

□ Nərgiz LİFTİYEVA

İsmayıllıda qanlı hadisə planlaşdırın terrorçu məhv edildi

Generalın villasından uğurlanan külli miqdarda qızılın və qulluqçunun taleyi...

Generalın evindən 2015-ci ildə edilən uğurluqla bağlı aparılan araşdırmalar davam edir. Musavat.com xəbər verir ki, Dövlət Gömrük Komitəsinin generali Qambay Əliyevin evindən çəməndən qızıları uğurlamaqda təqsirləndirilən şəxs həmin villa qulluqçu işləmiş Sədaqət Məmmədovadır. Qulluqçunun işinə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baxılır.

2015-ci ildə hadisədən bir neçə gün sonra şübhəli şəxs qismində saxlanılan S. Məmmədova barəsində 4 aylıq hebs qətimkan tədbiri seçilmiş, sonra isə ev dustaqlığına buraxılmışdı. Çünkü onun töretdiyi deyilən uğurluq əməlini sübut edən kifayət qədər faktlar yox idi.

Cinayət Məcəlləsinin 177-ci (oğurluq) maddəsi ilə təqsirli bilinen S. Məmmədovanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi -na hakim Rahib Salmanov sədrlik edir.

Sonuncu iclasda jurnalıstlər məhkəmə zalından çıxarılib. Buna səbəb zərərçəkmiş şəxsin müdafiəcisinin etirazı olub. Vəkil jurnalıstların məhkəmə zalına buraxılmamasını istəyib. Hakim isə vekilin istəyini yerinə yetirib və jurnalıstlər zaldan çıxarılib.

Məlum olub ki, məhkəməyə işdə adı keçən generalın gəlməsi məsləhət bilinməyib. Ötən prosesdə təqsirləndirilən S. Məmmədova generalın da məhkəmədə ifade verməsini istəyib. Amma zərərçəkmiş təref işə general olmadan baxılmamasını istəyib. Məhkəmə yene de vekilin istəyini təmin edib.

Prosesin davamında məhkəmə istintaqının yekunlaşlığı elan olunub. Dövlət ittihadçısı çıxış üçün vaxt istəyib.

Qeyd edək ki, uğurluq hadisəsi general Qambay Əliyevin anası Böyükxanım Əkbərovanın adına olan İzzət Həmidov küçəsi ev 7, mənzil 8-də baş verib. General da anasının adına olan həmin villa yaşıyır.

Generalın anası uğurluq hadisəsindən bir neçə ay sonra dünyasını dəyişib. Mərhumaya məxsus mənzildən ümumi dəyəri 160 min manata yaxın qızıl-zinət oğurlandığı qeyd edilir. Oğurlanan qızıl-zinət eşyalarının mərhumaya məxsus olduğu bildirilir.

Sədaqət Məmmədova isə uğurluq hadisəsində generalin kürəkəni Ramin Qədirovdan şübhələnir. S. Məmmədova məhkəmə prosesində də bunları dileyən gətirmişdi. S. Məmmədova əsas olaraq göstərir ki, uğurluq hadisəsindən əvvəl Ramin Qədirov Böyükxanım Əkbərovanadan 200 min pul istəyib. Generalın anası isə Ramin Qədirov 4 min manat verib. Həmçinin Ramin Qədirov arvadının ondan xəbərsiz ev aldıından xəber tutub və intiqam almaq istəyib.

S. Məmmədova hebsdən azad edildikdən sonra mətbuatla açıqlamasında deyib ki, generalın adını bu işdə hallandırmağa çalışırlar. Onun iddiasına görə, uğurlanan qızıllar generalın olsa da anasının adı çekilir.

Bildirik ki, bu işdə zərərçəkmiş tərefin vəkilləri generalın və ailə üzvlərinin adının hallanmaması üçün çalışırlar.

Qeyd edək ki, bu iş üzrə şahid qismində generalin kürəkənləri və qızları da məhkəmədə ifadə verib. Ancaq generalın qızları dindirilərkən məhkəmə prosesi qapalı keçirilmişdi. Məhkəmənin qapalı keçirilməsi ilə bağlı təklifi isə zərərçəkmiş təref irəli sürmüdü.

□ İlkin MURADOV

Bakıda qaydaları pozan avtobus sürücüsü işdən azad edildi

40 nömrəli marşrut xətti üzrə hərəkət edən sərnişin avtobusunun (Dövlət Qeydiyyat Nömrəsi 10-TG-832) sürücüsünün metronun "Neftçilər" stansiyası yaxınlığında piyada keçirdən yol hərəkəti qaydalarını kobud şəkildə pozmasına dair yayılan videoğruntü ilə bağlı Bakı Nəqliyyat Agentliyində araşdırma aparılıb.

Agentlikdən «Trend»ə verilən məlumatə görə, araşdırma əsasən, avtobusun sürücüsünün Hacıyev Rahib Nuriyəddin oğlu olduğu müəyyən edilib. 40 nömrəli müntəzəm marşrut xəttinin müvəqqəti istismarını həyata keçirən daşıyıcı və sürücü dərhal Bakı Nəqliyyat Agentliyinə çağırılıb və izahatları alınıb. Kobud qayda pozuntusuna yol verdiyini etraf edən sürücü Bakı Nəqliyyat Agentliyinə tələbi əsasında 40 nömrəli müntəzəm marşrut xəttinin istismarını həyata keçirən daşıyıcı tərefindən işdən azad edilib. Daşıyıcıya isə bir daha sürücülerin analoji hallara yol verməməsi üçün zəruri tədbirlər görülməsi ilə bağlı xəberdarlıq edilib.

Agentlik bir daha bəyan edir ki, ictimai nəqliyyatda yol hərəkəti qaydalarına, qanunverciliyin tələblərinə əməl etməyən, sənasişlərin həyatını təhlükəyə ataraq müəyyən olunmuş qaydaları pozan daşıyıcıları, eləcə də sürücülər barədə bunan sonra da ən sərt şəkildə tədbirlər görülməcək.

Bakıda tələbə faciəvi şəkildə öldü

Bakıda denizdə boğulma hadisəsi baş verib. Musavat.com lent.az-a istinadən xəbər verir ki, Sabunçu rayonu Pirşağı qəsəbosundakı cimərlilikdə Bakı şəhər sakinii, 1995-ci il təvəlliüdü Əliyev Əli Akif oğlu dənizdə olarkən boğularaq ölüb.

Əliyev Azərbaycan Tibb Universitetinin 6-ci kurs tələbəsi olub.

Faktla bağlı araştırma aparılıb.

12 yaşlı qızı zorlayan atalığı həbs edildi

Bakıda 12 yaşlı qızın qeyri-rəsmi nikahda yaşadığı qadının qızını zorlayaraq onu hamile qoyan şəxs məhkəmə qarşısına çıxarılb. Lent.az xəbər verir ki, Balakən Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 12 yaşlı C.Ş-ni zorlayaraq bəkarətini pozan və onun hamile qalmamasına səbəb olan Şindiyev Elçin Qədir oğlu barəsində istintaq dövrü üçün 4 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbirinə seçilib. Faktla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 149.3.3-cü (Zorlama, təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə on dörd yaşına çatmayan şəxs barəsində törədildikdə) maddəsi ilə açılmış cinayət işinin istintaqı davam etdirilir.

Bu arada məlum olub ki, atalığı tərefindən zorlanan yeniyetmə qızın anası onun doğma atası ilə 7 il əvvəl ayrılib. Bundan sonra uşağın anası Elçinə tanış olub və dini kəbin kəsdirərək birgə yaşamağa başlayıblar. Bir müddət əvvəl isə onlar kafe icarəyə götürürək birgə işləməyə başlayıblar. 12 yaşlı qızın zorlanması hadisədə anası kafedə işdə olarkən baş verib. Evdə heç kimin olmamasından istifadə edən Elçin Şindiyev onu zorlayıb.

Bildirilir ki, C.Ş-nin 22-25 həftəlik hamile olması o, bacısı və babası ilə birgə xəstəxanaya müraciət edərkən məlum olub. Qızın anası bildirib ki, övladının səhəhetindəki problemdə şübhələndiyi üçün onu bacısı və babası ilə həkim müayinəsinə göndərib, işi olduğu üçün özü xəstəxanaya getməyib.

Qeyd edək ki, töretdiyi əməl sübütə yetirilərsə, Elçin Şindiyevi səkkiz iləndən on beş ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyir.

Qurban bayramı ilə əlaqədar baytarlıq nəzarəti gücləndirildi

Bakıda 1 sentyabrın 1-2-də qeyd olunacaq Qurban bayramı ilə əlaqədar dövlət baytarlıq nəzarətinin gücləndirilməsi haqqında Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Baytarlıq Nəzarəti Xidməti tərəfindən (DBNX) əmər verilib.

DBNX-nin mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumatə görə, əmər respublikanın rayon və şəhərlərində qurbanlıq heyvanlarının baytarlıq-sanitariya tələblərinə cavab verməyən ticarət üçün xüsusi ayrılmış yerlərdən kənarda satışının və kəsiminin qarşısının alınması, etlərin baytarlıq-sanitariya ekspertizasından keçirilməsi məqsədilə imzalanıb.

Əmrde rayon, şəhər baytarlıq idarələrinin reislərinə tapşırılır ki, Qurban bayramı ilə əlaqədar olaraq heyvanların kütləvi halda satışı və kəsimi üçün xüsusi ayrılmış yerlərdə heyvanların sağlamlığını müəyyən olunması, həmçinin baş vərə biləcək təhlükeli xəstəliklərin qarşısının alınması, et və et məhsullarının qanunverciliyə müəyyən edilmiş qaydada baytarlıq-sanitariya ekspertizasının aparılmasına dövlət baytarlıq nəzarətini gücləndirsinlər. Bu məqsədlə heyvan satışı və kəsimi yerlərinə baytarlıq mütəxəssisləri təhkim etsinlər.

Həmçinin rayon və şəhərə satış üçün getirilən iribuyuzlu və xırda buynuzlu heyvanların sağlamlıqları barədə Baytarlıq Şəhadətnaməsinin olmasının müəyyənəşdirilməsi, bunun neticəsindən asılı olaraq müvafiq tədbir görülməsi, qurbanlıq heyvanlarının qəbulunda, saxlanması və kəsimi məsələsində baytarlıq-sanitariya qaydalarına ciddi əməl edilməsi tapşırılır.

maz qılır, saqqal saxlayır. Atası fehləliklə ailəsini saxlayır. Anası isə evdar qadır, normal ailə olub. Heç kimin onlardan şikayəti olmayıb. Yaşar radikallara qoşulandan sonra tamam deyişmişdi. Əqidəsi taraz deyildi. Qardaşı yaxşı oğlandı. Deyəsən, o da kiminse təsirine düşüb.

Məndə olan məlumatə görə, Yaşar İsmayıllıda terror töretdikdən istəyib. Gecə saat 3-də üzərində silahla evdən çıxıb. Onun məqsədi hansısa dövlət qurumunun binasında terror töretdikdən olub. Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) əməkdaşları tərəfindən məhv edilib. DTX-nin rəsmi məlumatına görə, terrorçuluq qarşı mübarizə istiqamətində davam edən araşdırmalar zamanı ölkə hüdudlarından kənardə silahlı münaqişələr, terror aktları töredən dini ekstremit, terror təşkilatına qoşulub həmin təşkilatdan maliyyə vəsaitləri qəbul etmiş Azərbaycan vətəndaşı Cavadov Yaşar Oktay oğlunun odlu silah və partlayıcı madələr əldə etməsi, dövlət təsisatına hücum edərək terror aktı töretdiməyə hazırlıq hərəkətləri müəyyən edilib.

DTX-də başlanmış cinayət işi üzrə 2017-ci il avqustun 27-də İsmayıllı şəhəri ərazisində həyata keçirilmiş təxirəsalınmaz əməliyyat-axṭarış tədbirləri zamanı Yaşar Cavadov saxlanılma-sına silahlı müqavimət göstərək xidməti vəzifələrini yerinə yetirən əmekdaşlara ictimai yerdə odlu silahdan atəş açıb, cavab tədbiri olaraq xüsusi əməliyyat qrupu tərəfindən məhv edilib.

Axtarışlar zamanı xaricdə fəaliyyət göstərən terror təşkilatının maliyyələşməsi prosesine aid, habelə iş üzrə əhamiyyət kəsb edən digər sənədlər aşkar edilib.

İsmayıllı Rayon İcra Həkimiyətinin səlahiyyətli nümayəndəsi Məhərrəm Əhmədov AzVision.az-a bildirib ki, xüsusi əməliyyat zamanı mehv edilən ekstremit 1993-cü il təvəlliüdü Cavadov Yaşar Oktay oğlu əslən rayonun Qalaciq kəndindənər.

“O, valideynləri ilə birlikdə rayonun mərkəzində yaşıyordı. Əslən İsmayıllının Qalaciq kəndindənər. Yaşar subaydır, ailə qurmayıb. Bir qardaşı var, o da na-

şəxsetər almışdır”.

Bugünlərədə çox adam hovuzların xidmətindən istifadə edir. Yay fəslində sorinləmək və əylənmək üçün hovuzların rolu dañılmazdır. Hovuzların təmizliyi və qigiyenə isə diqqət edilməsi lazımlı olan ən vacib məqamlar dan biridir.

Mütəxəssislər görə, təmizliyi aparılmayan və sistemli olaraq xloranmayan hovuzlar hepatit növlerindən tutmuş, ishalə, genital xəstəliklər, infeksiyalara qədər bir çox problemlərə gətirir bilər. Musavat.com xəber verir ki, hovuz səfəsi edən insanların diqqət etməli olduğu məqamlar aşağıdakılardır:

1. Bedəninizdə üstü açıq bir yara varsa, hovuzda girmeyir bir müddət təxirə salmanız vacibdir. Hovuz suyundakı mümkün mikroblar açıq yaranızın iltihablanmasına səbəb ola bilər. Bu səbəbdən də yaranız sağalana qədər hovuzdan uzaq durmalısınız.

2. Hovuzda mütləq dəniz eynekləri taxaraq girin. Bu eynək sayesində xloranın gözlərinizin yanmasına və qıcıqlanmasına qarşısını ala bilər, onları mümkün mikroblardan qoruya bilərsiniz.

3. Girdiyiniz hovuzun xlor miqdarına haqqında məlumat ala bilərsiniz. Xlor miqdarnın milyonlu 1 və 3 arası olması nə ideal səviyyə olaraq bilinir. Bununla paralel olaraq sudakı PH səviyyəsinin də 7.1 ilə 7.8 arasında olması göz və dəri sağlamlığı baxımdan önem daşıyır.

4. Hovuzda girmədən önce və çıxıqdan dərhal sonra duşa girmek infeksiyaya yoluxma riskini minimuma endirir.

5. Hovuzda üzmədən ancaq sərirləmək isteyənlər də Güneş eynəyi taxmalıdır. Hovuz içinde uzun saatlar keçirənlərin Güneş eynəyi taxaraq göz sağlamlığılarını qorunmaları vacibdir.

6. Hovuzda ayaq basmadan önce ayaqları su dolu bir sahəye salaraq təmiz qalması üçün önem daşıyır.

7. Hovuzdan çıxandan sonra ya çimərklik paltarını qurusu ile ya qış paltarını qurusu ile dəyişmək də infeksiyaya yo-

Hovuzlar çox, təhlükə isə ondan da çox...

Bakıda uşağıni üzgüçülük kursuna yazdırmaq istəyən valideynlərə qızıl kimi məsləhətlər

luxmanın qarşısını önemli dərəcədə alır.

8. Hovuzdan çıxandan sonra çimərklik paltarlarını sabunu su ile yumaq onların təmizliyi və mikroblardan qorunmaq baxımdan çox vacibdir.

9. Hovuzun təmizliyinin sistemi bir şəkildə edilib-edilmədiyiini öyrənərək hovuz seçiminizi edə bilərsiniz. Hovuz kənarındaki lövhələrə baxaraq və ya səlahiyyətli rüyaməndələrlə əlaqəyə gərək hovuz təmizliyi və qaydalar barede məlumat almaq da faydalıdır.

10. Uşaqların hovuz tualetlərini etməmələrinə və su udma-

malarına diqqət edilməlidir. Valideynlərin bu məsələdə diqqəti olması hovuzun təmizliyinə müsbət mənada təsir edir.

Əsas məsələ hovuzun təmizliyidir - gözər görəmək mümkündür

Bakıda üzgüçülük kursları çox, tariflər və şərtlər isə fərqlidir. Valideynlər hazırla rən təmiz və qiyatına görə münasib olan hovuzların axtarışındadır. Məlum

məsələdir ki, valideynlər əsasən uşaqlarının sağlamlığına, sehhətindəki hansı problemlərə görə, həkim təyinatı ilə bu kurslara göndərilir.

Amma bir çox hallarda hovuzlardaki hansı problem, anti-gigiyena məsəlesi sehhətə birbaşa təsir edir. Ümmüllikdə isə üzgüçülük hovuzları qapalı hövzə olduğundan orada xüsusi qurğuların quraşdırılması vacibdir. Çünkü hovuz suyunun dövriyyəsi mikrobların yiğilmasının qarşısını alır. Həm də suda qoxunun emələ gəlməsini engelleyir.

Ümmüllikdə isə hovuzun nadərcədə təmiz olub-olmadığını müəyyənləşdirmənin adı üssünləri var. Suyun rənginin bulanıqlığı, hər hansı qoxu, yaxud dibində çöküntünün olması hovuzun təmizlənməsi vaxtinin geldiyindən xəber verir. Bundan başqa, hovuzdan istifadə edən hər kəsin sağlamlığı haqqında arayışı olmalıdır. Sağlamlıq, kağızında əsasən göbələk xəstəlikləri və bağırıq qurdlarının olmaması göstəriləməlidir.

Depressiv və əsəbi halda belə üzəyin böyük köməyi olur. Hamilelik zamanı da əks göstəriş yoxdu, üzmək faydalıdır. Üzmək uzunömülü olmağa kömək edir. 32 yaşında olan 40 min insan üzərində aparılan araşdırımlar zamanı yürüş edənlər və hərə-

Bundan başqa, qadın və kişi-lərin müxtəlif günlərdə belə olsa, eyni hovuzda girmələri həkimlər tərəfindən düzgün hesab edilmir. Dəri xəstəliyinə yoluxmamad üçün dərisində kiçik də olsa yarası, kəsisi olanın hovuz girməsi məsləhətdir. Çünkü mikroblar açıq yaralara daha çox töməs edir. Bundan başqa, hovuzda xüsusi üzgüçülük papaqları ilə daxil olunması baş dərisini də qoruyur. Suyun tərkibindəki kimyevi dermanlar saçın tökülməsinə də yol açıq bilər.

Üzürsənsə, orqanızmində bunlar baş verir

Ümmüllikdə isə üzmək təkçə ürək döyüntümüzü nizamlamaz, yaş ötdükçə orqanızmımızın zeifləməsi zamanı yarana bilecek xəstəlikləri, ürək infarkti riskini azaldır. Qaçış zamanı ayaqlarımız, oynaq və sümüklərimizə zərər vere bilərik. Üzəmə isə əksinə, su ilə sərt rəftar zamanı belə bizə o qədər ziyan verməz. Hətta yaranlamalar, ayaq burkulması zamanı üzəmə reabilitasiya kimi məsləhət görülür. Üzgüçülük bütün bədəni çalışdırır, idman növüdür. Vücudun hər bölgəsinin kalori itirməsinə səbəb olur. Eyni zamanda boyun, ciyin, qol və ayad elastikiyini təmin edir. Eğer əhval-ruhiyyəniz yerində deyilsə, hovuzda gərsəniz üzmək əhvalinizi qaldırır.

Depressiv və əsəbi halda belə üzəyin böyük köməyi olur. Hamilelik zamanı da əks göstəriş yoxdu, üzmək faydalıdır. Üzmək uzunömülü olmağa kömək edir. 32 yaşında olan 40 min insan üzərində aparılan araşdırımlar zamanı yürüş edənlər və hərə-

kətsiz qalanlardan daha çox, üzgüçülük məşqul olanların daha uzun yaşadığını isbat edib.

Üzəmə ağıcyır funkisiyalarının inkişafına kömək edər, əgər oynaqlarında problemi olan insanlar üzəmə məşqəri edərlərə, ağrı nəinki azalar, hətta aradan belə qal-

Üzəmək bahalı xobbi imis

Yaxşı, bəs yay ayında uşaqımızı hansı üzgüçülük hovuzlarına və neçəyə apara bilərik? Şərtlər, tariflər necədir? "Yeni Müsavat" şəhərdəki bir neçə üzgüçülük hovuzları arasında reyd keçirir.

Su İdman Sarayında dərslər sehər saat 08.00-dən başlanır. Həmin saatdan 15.00-a qədər müddəti 45 dəqiqə olmaqla, həftədə 2 dəfə dərs 30 AZN məbləğindədir. Saat 16.00-dan sonra keçirilən dərslər üçünse aylıq ödəniş 40 AZN-dir.

Səhərdə İdman Olimpiya Mərkəzində həftədə 3 dəfə olmaqla, keçirilən dərslər üçün aylıq 50 AZN ödəmək lazımdır. Bu mərkəz həftənin tek günləri oğlanlar, cüt günləri isə qızlar üçün nəzərdə tutulub.

"Vegas" İdman Sağlamlıq Mərkəzində həftədə 3 dəfə olmaqla, keçirilən dərslər üçün aylıq 40 AZN, həftədə 4 dəfə olmaq üzrə ayda 16 dəfə dərs üçünse 60 AZN ödəmək lazımdır.

12 yaşdan yuxarı uşaqlar üçünse qiymətlər daha yuxarıdır. Belə ki, həftədə 2 dəfə, ayda 8 dəfə dərs üçün aylıq 40 AZN, həftədə 4 dəfə olmaq üzrə ayda 16 dəfə dərs üçünse 60 AZN ödəmək lazımdır.

□ Sevinc TELMANQIZI

dəbdə olacağınə gəlinəcə isə mədalyalar öz kolleksiyalarında gülməxəmər, öten ilde olduğunu kimi velyur, cins, dəri parçalardan məharətlə istifadə ediblər. Geyimlərdə istifadə edilən məxmər, krujeva, dəri və xəz detallarının birləşdiyi obrax sanki orta əsrərin geyimləri ilə müasir dövrün elementlərini eyni "look"da birləşdirir.

Bu il geyimlərdə en çox neytral tonlardan istifadə olunacaq. Boz rəng hər zaman olğulu kimi öz gözəlliyyini, eyni zamanda yumşaq olduğunu geyimlərdə nümayiş etdirəcək. Parlaq günəş sarısı və yaşlı rəngli çalarlar payız mövsümünün ən dəbli rənglərindən olacaq. Bu il dinamik qırmızı rəng də dəbdə olacaq. Bu rəng canlı və diqqət çekən bir rəng olmaqla fəsilə bir hərəkətlilik qatacaq. Bu rəng Nyu-York moda həftəsində sıxlıqla istifadə edilib. Payızda en çox yaraşan, tonunu təbiətdən almış olan payız yarpaq rəngi bu payız-qış kolleksiyasında yer almış. Yaşıl, tünd qırmızı, ebru və qara kimi bir çox rənglə kombinə edilə bilən rəng olma xüsusiyyətini daşıyır. Gözü yormayan, əksinə, yumşaq bir rəng olan payız rəngi stilistlər tərəfindən trend rənglər arasında göstərilir.

Tünd yaşıl və okean tündlüyü olan rənglər isə kürklərdə və gödəkçələrdə çox istifadə olunub. Bundan başqa, əsasən çox yüksək olmayan şeffaf dabanlar, fərqli rənglərin qarşımı bu il dəbdə olacaq.

□ Günel MANAFLİ Fotolar müəllifindir

Payız başlamayıb, paltarlar isə 100 faiz bahalaşıb

Bu ilin dəbi olan ziyaflət geyimlərinin qiyməti 150 manatdan başlayır

Payız faslinin gelişinə artıq az müddət qalb. Bu isə o deməkdir ki, qarderobumuzdakı yay paltarlarını yavaş-yavaş palya-qış paltarları ilə əvəz etməliyik. Demək olar ki, bütün geyim mağazalarında yay paltarlarına endirimlər edilib. Çünkü artıq onların yerini payız paltarları alır. Təbii ki, qarderobunu yenileyən hər bir qadın və kişi önce bu fəsilde hansı paltarları, rənglərin dəbdə olacağı ilə maraqlanır.

2017-2018 payız-qış kolleksiyası artıq dünya modelyeleri tərəfindən açıqlanıb və satışda bu ilin dəbi olan paltarlar yer almışdır. Ölkəmizdə artıq bir ənənədir ki, yeni sezona başlayanda qiymətlər də elə "ceyrən belinə" çıxır. Biz də bu ilin dəbi olan paltarların qiymətini öyrəmek üçün bir neçə geyim mağazasına üz tutduq.

İlk olaraq "Torqovi" adlanan Nizami küçəsində yerləşən geyim mağazalarına baş çəkdik. Burada bu ilin dəbi sayılan bir-birindən gözəl gündəlik və ziyaflət geyimləri vardi. Ancaq iki rəqəmli bir qiymətə rast gəlmədik. Burada gündəlik geyimlər 100 manatdan, ziyaflət geyimləri isə 150 manatdan başlayır. 60-70 manata şalvarlar almaq mümkünür. Bu ərazi bahalı hesab olun-

duğun «Neftçilər» metrosu yaxınlığında məğazalara da baş çəkdik. "X Lady" qadın geyimləri məğazasında yay paltarlarına 50 faiz endirim olsa da, padış paltarlarında qiymətlər olduq-

ca baha idi. Səda bir don 13, köynəklər isə 80-90 manata yaxındır. Bu ilin dəbi olan ziyaflət geyimlərinin isə qiyməti 150 manatda satıldı.

Alicilar payız paltarlarını in- almaq istəsələr də, qiymətlər

buna imkan vermir. Onlar yeni dəb olduğu üçün qiymətlərin bu qədər baha olduğunu düşündürsənədə idilər. Alıcı Lala Quliyeva deyir ki, bir aydan sonra qiymətlər enəcək: "Həmişə belə olur. Sezon başlayanda qiymətlər baha olur. Bir müddət sonra enir. Həm də iddi düşünlər ki, tələbələrin, istirahətə gedənlərin qaydan vaxtıdır. Ona görə bahadir. Kimdir bu bahalıqda paltar alan".

Diger alıcı Cəmile Məmmədova isə yayın paltarını payızda, payızını da yadda aldı: "Gördüyüüz bu gözəl yay donu bir ay əvvəl 102 manat idi, indi isə 51 manata qoyublar. Mən bunu alacam və gələn yay geyinəcəyəm. Bu, gələn yayda qoyulacaq baha qiymətə. Ən yaxşısına endirime düşən kimi paltar alımaqdır. Payız paltarlarını da ele edirəm. Xanımlara da belə etməyi tövsiyə edərdim, cünki sərfli olur".

Satıcı Nigar İbrahimova bu ilin dəbinin mağazalara tam olaraq sentyabrın ilk ongönlüyünde geləcəyini dedi: "Payız geyimləri indi də mağazamızda yer alır. Ancaq bu ilin dəbi olan penceklər, dəri gödəkçələr, plastralar sentyabrdan mağazalarda olacaq. İndi ancaq koftalar, şalvarlar, donlar və az sayda da çantalarlardır".

Payız-qış kolleksiyasında hansı tip geyimlərin və rənglərin

ÜSAVAT

Son səhifə

N 179 (6793) 29 avqust 2017

Göbelək sayəsində 5 milyon dollar qazandı

Amerikanın Nyu-York ştatındaki Saran-Leyk kənd sakını hesab edir ki, göbeləklər sayəsində lotereyadan 5 milyon dollar udub. Bu barədə lenta.ru saytı UPI-yə istinadən xəbər verir.

56 yaşlı Con Luis atasının reseptinə əsasən, spaghetti üçün sous hazırlamaq istəyib. Bunu üçün cəmi bir inqridient - göbelək çatmışdır. O, göbelək almaq üçün mağazaya gedib və alıb. Pulun qalığı olaraq ona lotereya biletini veriblər. Nəticədə isə bilet uduşlu çıxbı. Luis qərarlaşdırıb ki, birdən-bire 5 milyon dollar almasın. Onun əvəzində o, pulu hissə-hissə, ildə 172 min dollar olmaq üzrə alacaq. Kişi aldığı pulun bir hissəsini qohumunun müalicəsinə həsr edəcək. Amma qalan məbləğlə nə edəcəyi barədə düşünməyib. "Mən ölüən qədər hardaşa çalışmağı düşünürüm. Amma bu pullar mənim qarşısında daha bir neçə qapı açacaq. Bizindi də öz həyatımızdan məmənnunuq. Bu, çox yaxşı həyatdır".

Avqustun 25-də isə xəbər verilib ki, Massachusetts xəstəxanasının işçisi Mevis Vançik ABŞ tarixindəki ən böyük cekpotu udub. Bu, 758.7 milyon dollar olub.

Bu adam hər yerdə gecikir

Işinə, dostları ilə görüşə, bütün iş görüşmələrinə hər zaman gecikən amerikalı Cim Dunbarın "xroniki gecikmə xəstəsi" olduğu üzə çıxıb. Nine-nell Xəstəxanasındaki görüşə 20 dəqiqə gecikən 57 yaşındaki Dunbara diqqət azlığı, hiperaktivlik problemi özünü göstərir. Həkimlər bunun beyindəki hansısa problemdən yaranmış olacağını təxmin edir. Onların dediyinə görə, bu adam işlərinin nə qədər vaxt aparacağını hesablaya bilmir.

Jim Dunbar bildirib ki, məhz bu probleme görə bir çox işini itirib. Axşam saat 7-dəki kinoya gedə bilmək üçün səhər tezdən qalxan

Cim hazırlanmaq üçün özüne 11 saat versə də, yenə 7-dəki kinoya gedə bilmək üçün səhər tezdən qalxan

cikir. Müalicəyə baxmayaq, Dunbar hələ də gecikməmək üçün mücadilə verir.

Həm təyyarədir, həm də restoran

masanın yerləşdiyi təyyarə-restoranda qarsonlar müştəriləri stüardessa geyimində qarşayırlar.

Londonlunun yatağına tulkü girdi

London sakini Leon Smit çarpayışında tulkü tapıb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, balaca tulkü eve pişik üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi qapıdan giriib. Səhər yuxudan oyanan kimi kiminə ona toxunduğu hiss

edən Leon bunun sevgilisi olduğunu düşünüb. Toxunuşa cavab vermək üçün əlini uzadanda isə tulkuya toxunub. Smit dərhal yuxudan oyanıb, yatağında o qədər də böyük olmayan tulkünü görüb. Britaniyalının dediyinə görə, tulkü özünü olduqca sakit aparıb və sadəcə, ona baxıb.

Leon heyvanın şəklini çekməyi bacarıb. Cəmi 10 dəqiqə Leonun evində qonaq olan tulkü bu dəqiqliər ərzində ancaq ev sahibinə baxıb. Smit isə onu önce yatağından, sonra isə evindən qovub.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

QOÇ - Maddi durumunuzu yaxşılaşdırmaq üçün bütün bacarığınızı işe salın. Yalnız bu halda büdcənizi artırı bilərsiniz. (29 avqust) Səbuhi Rəhimli

BUĞA - Bəzi sınaqlarla baş-başa qala bilərsiniz. Şəxsi işlərinizə müdaxilə edən adamlardan uzaq olmağa çalışın. Hər hansı mübahisə və ya qisaslıq prinsipiniz başağınızda səbəb ola bilər.

ƏKİZLƏR - Daxili sixıntılarınızdan əsər-əlamət qalmayacaq. Ətrafdə baş verən hər bir hadisə sizə sevinc bəş edəcək. Bu maraqlı təqvimdə şəxsi büdcənizdə müəyən artımlar da gözlənilir.

XƏRÇƏNG - Qarşınızda duran vəzifənin coxluğu kifayət qədər yorulacağından xəber verir. Lakin öhdəliklərinizin müsbət nəticəyə xidmət etdiyinə anlayıb passivləşməyin. Nikbin olmağa çalışın.

ŞİR - Bütün gücünüzü iş prinsipinə həsr edin. Müvəffəqiyətə yetişmək üçün bu, başlıca amildir. Tərəddüd etdiyiniz məsələlərdə qəti addım atmayın. Kənar təsirlərə alude olmayın.

QIZ - Nahara qədər bütün vacib işlərinizi - xüsusən də maliyyə məsələrini yekunlaşdırın. Mənasız söhbətlər isə əhəmiyyət verməyin. Gün ərzində mənfi enerjili Ay burcunuzda olacaq.

TƏRƏZİ - Bu gün sizin üçün neytral bir təqvim olacaq. Hansısa qeyri-adı hadisə ilə rastlaşmağınızı düşünməyin. İqlimin təhərindən asılı olaraq, sağlamlığınıza da diqqəti artırın.

ƏQRƏB - Yeni əlaqələr yaratmaq üçün geniş imkanlar qazanacaqsınız. Qarşılak bir ayda atacağınız addımları indidən götür-qoy edin. Nahar ərefəsində aldığınız təkliflərə ciddi yanaşın.

OXATAN - Şəxsi büdcənizin durumu imkan versə, doğmalarınız yaşayan ünvanlara baş çəkin. Əks təqddirdə, digər məsələlər ürəyinizcə olmayan istiqamətdə cərəyan edəcək. Hündür yerdə çıxmayın.

ÖĞLAQ - Olduqca rəvan gündür. Ulduzlar müdafiənizdə durduğundan qarşıya qoyduğunuz ədalətli məqsədləri reallaşdırıb biləcəksiniz. Maraqlı adamlarla rastlaşma ehtimalınız da var.

SUTÖKƏN - İkitərəfli əməkdaşlıq zəminində müəyyən irəliliyislərə nail olmaq üçün şans qazanacaqsınız. Amma tam bələd olmadığınız proseslər barədə qəti söz demək fikrindən yayınmalısınız.

BALIQLAR - Astroloji göstəricilər gün ərzində maddi durumunuzun yaxşılaşacağını bəyan edir. Gündün ikinci yarısı isə bu istiqamətdə xüsusi əlverişlidir. Aldığınız dəvətlərdən imtina etməyin.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

Sərxoş özünü ölülüyə vurdu, polis "ayıldı"

Rusiyinin Kuban vilayətində məraqlı bir hadisə baş verib. 24 yaşlı kubanlı bir adam günü məclisindən gəldiyi üçün sərxoş vəziyyətə düşüb və hərəkət etməkdə çətinlik çəkib. Heç olmasa qatara qədər kiminsə onu daşması ümidi ilə gənc özünü ölülüyə vurub. Amma onu öncə poliklinikaya, ardınca isə polisə aparıblar. Sonuncu instansiada gəncə xuliquşlu maddəsi ilə cinayət işi açılıb və 15 sutka həbs cəzasına məhkum olunub. Polis gəncin bu davranışını "insanların hissələri ilə oynamaq" kimi xarakterizə edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100